Ч. 250 (15.051). Львів, пятниця 11. листопада 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LXI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Уряд Карпатської України вже в Хусті і володіє державою.

Пресова Канцелярія Уряду Карпатської України оголосила через словацькі радіовисильні комунікат такого змісту:

Евакуація столиці Карпатської України Ужгороду та Мукачева відбулася згідно з пляном. Усі центральні уряди й інституції приміщено тимчасово в Хусті; вони почали вже нормальну працю.

Вже тепер можемо заявити, що втрата Ужгороду не матиме ніякого впливу на налагнання правильного життя в країні; урядовців розміщено в Хусті без труду; справа прохарчування наладнана добре.

Премієр Карпатської України о. д-р А. Волошин перебуває вже кілька днів у Хусті й відтіля кермує державою. Міністр Ю. Ревай, що кермував евакуацією Ужгороду й Мукачева, приїхав до Хусту.

Ті мадярські вістки, немовби уряд Карпатської України виїхав за кордон — це звичайні наклепи. Мадярська пропаганда свідомо поширювала їх, щоб внести замішання й депресію в країні. Зрештою наш нарід виявив багато спокою і встоявся перед розкладовою роботою мадярської пропаганди.

Наш уряд, опертий на довіря всього населення Карпатської України, може сміло глядіти в майбутнє й вести працю для добра й майбутнього держави та народу.

——о——

Делеґація Карпатської України для розмежування з Мадярщиною

В середу виїхала до Будапешту делімітаційна комісія Карпатської України у складі: мін. Бачинський, д-р М. Долинай, ред. Рогач, д-р Бращайко.

Мадярські війська заняли Береґів

НИНІ ОБСАДЯТЬ УЖГОРОД І МУКАЧІВ.

ПАТ повідомляє з Будапешту: В середу увійшли мадярські війська до Берегова та Фуельку, в четвер обсадять Ужгород, Мукачів, Кошиці й ін. та закінчать окупацію новоприєднаних земель.

Висліди виборів у Злучених Державах Америки.

В 2-ій годині над раном оголошено ось які висліди виборів: палата послів: демократи — 258, республиканці — 165, поступовці — 2. Сенат: демократи — 67, республиканці — 23, фармери-лейбуристи — 2, поступовці — 1, незалежні республиканці — 1.

Невідомо ще, кому припаде 10 посольських мандатів і 2 сенаторські.

Перед виїздом румунського короля до Англії.

15. ц. м. виїде король Карло з королевичем до Льондону. Урядово повідомляють, що з ним виїде мін. Комнен та кількох двірських достойників.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

В університеті у Клюжі (Семигород) дійшло до протижидівських маніфестацій. Чимало жидів поважно потурбовано.

Німецьку політехніку з Брна перенесли до Лінцу.

Гітлер рішив перенести німецьку політехніку з Брна до Лінцу, де її назвуть іменем Ґерінґа. Перший семестр почнеться 1. грудня.

У Лінцу небагато умебльованих кімнат, тому частина студентів замешкає покищо у спеціяльно збудованих для них бараках. Для професорів, доцентів та урядовців будують окремий дім.

Nr. akt. VI. 1. Pr. 556/38. — Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sąd Okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Z. Małecki, Sędziowie S. O. dr. J. Locker i S. O. dr. K. Ponurkiewicz, w sprawie konfiskaty czasopisma pt. „DIŁO“ z daty Lwów, dnia 21. 10. 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 556/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 października 1938 po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 30. 10. 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło“ nr. 234 z daty Lwów 21. 10. 1938 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Francuzkyj wydhuk ukraińskych podij“ w ustępie od słowa „Ukraiński“ do słów „myra Europy“, 2) w artykule pt. „Skandalnyj dokument“ a) w ustępie od słów „My ne raz“ do słów „welykij kosztownosty;“, b) w ustępie między słowami „parochij“ a słowem „Za łysi“ do słowa „politechniky“ znamiona ad 1) zbrodni z art. 154 § 1 i 2 k. k. ad 2) przest. z art. 170 i 154 § 1 i 2 k. k. a nadto ad 3) wykr. z § 34 ust. pras. z 17/12. 1862 dz. p. p. nr. 6 ex 1863 r. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12. 1862. Dzpp. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Wymin. ad 1) ustęp propaguje ukraińskie nacjonalistyczne hasła separatystyczne ad 2) w sposób tendencyjny i świadomie fałszywy przedstawia stosunki wyznaniowe na Łemkowszczyźnie, a w tak sposób szerzy nieprawdziwe wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Nadto w treści artykułu znajduje się określenie mające na celu propagowanie ukr. nacjonalistycznych haseł separatystycznych ad 3) podaje wiadomości skonfiskowane w czasopiśmie „Diło“ nr. 233 z 20/10 1938 r. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Z. Małecki wr. Wiceprezes S. Okr. Protokolant mgr. M. Barabolak wr. Za zgodność wz. Kol kier. sekr.

„Вірю в динамізм українського народу“.

РОЗМОВА З ПРОФ. РЕНЕ МАРТЕЛЕМ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 2. листопада 1938 р.

Читачі „Діла“ мабуть зовсім не здивуються, коли прочитають, що паризький кореспондент їх щоденника відвідав у хвилині, як у Відні рішилася вже державна доля Карпатської України, проф. Рене Мартеля, автора знаменитого твору про Карпатську Україну, твору, що причинився до популяризації проблеми Карпатської України у цілій Західній Европі та який став майже офіціяльним документом для всіх західно - европейських дипломатичних канцелярій.

Із своєю питомою чемністю проф. Мартель витає мене і наша розмова відразу сходить на найактуальнішу сучасну українську проблему — проблему Карпатської України.

— В мене та сама надія, що й у всіх українців — каже проф. Мартель. — Хоч доконана розвязка для Карпатської України є ще дуже неповна та не відповідає справедливости, все таки зроблено великий крок уперед. Український нарід відроджується. Його національна свідомість здобула першу позицію. Вона силоміць вдерлася на міжнародній терен. Тому довершений поступ є величезний“.

— Чи маєте враження, Пане Професоре, що це відчуває вже Париж?

— Без сумніву. Вже більше, як десять років я боровся у Франції, майже сам, як француз, за права України і щоб повернено справедливість українському народові. Чи маю вам ще раз повторяти мої труди та мої зусилля? Ви їх знаєте. Чотири роки тому я мусів звести важку боротьбу, щоб приняли тут... наголовок мого останнього твору про „Підкарпатську Русь“, бо вимагали: „Підкарпатська Росія! Я мусів доказувати, що цей термін не відповідає ні історичній правді, ні етнографічній та мовній дійсності. Я мусів силуватися науково доказувати цю очевидність. Але читайте нині наші великі щоденники у Парижі. Нема вже ніякого питання Росії чи Руси. Говорять тільки про Підкарпатську Україну, про Карпатську Україну. Це слово дня. Який великий шлях пройдено в кількох тижнях!

— Але чи можете мені сказати, чому українська справа зустрічала досі тільки труднощі у Франції?

— Є багато причин; головна — це нещасна політика союзів, що сьогодні у нас у повній ліквідації. Треба теж, на жаль, рахуватися з традиційним незнанням географії у французів, стан, що триває вже майже ціле століття. Таке не бувало у XVIII-ому століттi, ні за Наполеона. Однак цей факт добре використали ріжні чужинецькі пропаганди, добре озброєні, методично кермовані та завжди діяльні. Хоч яка велика сьогодні моя надія, однак вона не заслонює мені потреби нової боротьби, яку треба буде звести, щоб вкінці перемогла правда.

— Але скажіть мені, будь ласка, чи Ви вірите в усіх цієї боротьби?

— Так, я вірю в динамізм українського народу. Я вірю в його гарну молодь, якої найшляхотніші представники приняли на себе в імя цього ідеалу всі жертви. [redacted] Треба вимагати права та справедливости. Живемо в добі сильних. І я вірю, що французький нарід вкінці це зрозуміє. Він відчуває, що сорок міліонів українців мають право до життя, право на національну екзистенцію. Це єдиний вели-

кий нарід, якому в нашій добі, в т. зв. добі свободи, не дали права на самоозначення. А якщо вагатимуться ще й далі признати йому це право? То нехай візьме його сам, без вагання, по мужеськи. Прийшла пора!

— А що діятиметься тоді у Парижі? — питаюся.

— Спершу глядітимуть зі здивуванням, як діває Ваш нарід. Опісля прийде подив і разом з ним симпатія. І тоді небагато тяжітимуть всі ті брехні продажньої пропаганди, всі ті малі комбінації, важні на один тиждень. Тоді побачите, як збіжаться до Вас приятелі. Що кажу? Вони вже біжать! Будьте сильні, будьте єдні!

Прощаю проф. Мареснé та виходжу на гамірну париську вулицю. Продавець газет рекламує глибоким басом свій паперовий товар: „Парі - Суар", „Ль'ентрав", „Ле - Суар". „Резюльта де Вієн" — „Віденські вислідиʺ! Дня 2. листопада 1938 р. — в 20-ті роковини галицького та закарпатського здвигу — малий, не дуже сильний, а все таки новий початок державного життя українського народу на Закарпатті.

Юрій Студинський.

З польської преси.

„Положення каже дивитися тверезо на дійсність".

„Слово Народове" (ч. 317. з 6-го листопада ц. р.) теж накликає до того, щоб „глянути дійсности в лице і не кормитися оманами". Бо щодо Закарпаття, то

„чи ця країна буде під господарським оглядом життєздатна, це справа без значіння, чи чехи захочуть Русь затримати чи з неї зрезигнувати, це теж це рішатиме. Рішальними тут будуть інтерес і воля Німеччини, яка через розбір Чехословаччини добула в середній Европі становище рішальної великодержави. Наші заприсяжені чехофоби, які так наївно тріюмфували з приводу розпаду Чехо-Словаччини, не здають собі ще справи з ваги змін, які зайшли. В порівнянні з умовинами буття, які чекають тепер держави середної Европи, стан зперед р. 1938 виглядатиме, як стан вимріяної безпеки".

Автор статті доказує, що Карпатська Україна може стати в руках Німеччини атутом у великій грі за приєднання Мадярщини до акції в напрямі Балкану, або за приєднання Польщі до акції в напрямі Дніпра. Але щодо самої Карпатської України автор пише:

„Не пересуджуймо господарських невигід обкраяної Руси. Навіть країна під господарським оглядом упосліджена може істнувати. Крім цього — читаємо саме, що твориться товариство сперте на німецькі капітали для господарської розбудови Підкарпатської Руси. Статут цього товариства опрацювали нібито при участи маршала Ґерінґа. Мають там повстати шляхи биті, асфальтові, автостради і залізниці. Не такі трудноші перемагала вже техніка, озброєна в капітал, як трудноші, що виринають із фізичної будови Підкарпатської Руси. Гори, анальфабетизм, нужда, тяготіння людности до Мадярщини — все те тільки перешкоди. Вони можуть загамувати слабу волю. Але де діє могутня воля, там перешкоди зникають".

„Слово Народове" ще не знає, чи у Карпатській Україні діятиме могутня воля. Але на всякий випадок не радить польському громадянству вірити в те, що Карпатська Україна сама розлетиться, або що її доля залежить від Мадярщини і Польщі. „Ще багато річей — кінчить автор — не добачує наша прилюдна опінія, яку присипляють грімкі фанфари оптимізму. Теперішня ситуація наказує дивитись тверезо на дійсність".

[illegible]патська Україна і німецька політика.

„Газета Польска" (ч. 309 з 10-го листопада ц. р.) змістила статтю свого закордонного кореспондента, Казимира Смогожевського з Будапешту п. н. „Після віденського рішення". П. Смогожевський каже, що Гітлер, як арбітр у справі мадярсько-чехо-словацько-українського кордону не міг станути на історичному принципі і признати Закарпаття Мадярщині, коли ще так недавно на етнографічній засаді він відібрав Судети від ЧСР. Але рішення — міркує п. Смогожевський — в данім випадку, тобто в випадку мадярсько-українського кордону не було правильне і доцільне, бо „в цій справі крім етнографії та історії має велике слово географія й економіка".

„Постулят історичних границь — пише п. Смогожевський — якщо він не покривається з всіми вказівками етнографії або географії, нереальний. Про нову мадярсько-чехословацьку границю рішила етнографія. Тому, що пп. фон Рібентроп і Чіяно станули у Відні на ґрунті етнографії, мусіли залишити словакам Братиславу і Нітру, але мусіли віддати мадярам Кошиці, Ужгород і Мукачів. „Втрата" Кошиць для словаків під чуттєвим оглядом таксамо болісна, як у свому часі болісна була втрата Вильна для литовців. Але в обох випадках рішав факт, що словаки були і є в меншости в Кошицях, як литовці у Вильні".

Що торкається економічної сторінки рішення віденських арбітрів, то — пише далі п. Смогожевський —

„Втрата Ужгороду й Мукачева булаб для русинів ще болісніша, якби мала бути тривка: бо вона засуджувалаб мешканців гірських долин, що залишилися при Чехо-Словаччині, на безнадійну, більшу ніж досі, нужду. Треба знати з одного боку прямовісну будову тієї країни і з другого його гео-політичне положення в рямах значно ширшого реґіону, щоб зрозуміти, що пляни будови залізничих ліній на довший простір як теж і автострад, що мали би бігти між границею Польщі і буцімто „остаточною" в тому місці мадярською границею, нереальні. Коментуючи віденське рішення „Ное-Фрає-Прессе" написала в редакційній статті з 4. н. м., що напрям долин і збудованих тут шляхів битих і залізних, виразно вказує, що не тільки Підкарпатська Русь але й східня Словаччина — це тільки „Дурхгангсгебіт цвішен Полен унд Унгарн". Більше: „єдиними багацтвами Підкарпатської Руси є дерево і сіль, тобто сирівці, яких бракує Мадярщині; Русь терпить на важку недостачу харчевих засобів, яких у Мадярщині подостатком і вони дешеві; врешті тільки на Мадярщині бандоси з Верховини знайдуть працю і заробіток, що влекшить їм перетримати зиму. Спільний інтерес очевидний. Хто має сумнів — нехай зорганізує на Руси плебісцит."

Не маючи вже найменшого сумніву, що „економіка" вимагає, щоб Карпатську Україну прилучити до Мадярщини, п. Смогожевський затурбувався трохи німецькою політикою в тій справі:

„У звязку з дипльоматичною боротьбою за нову північну границю Мадярщини, [в] деяких органах закордонної преси появи[лися] голоси, які твердять, буцімто Німеччина хотіла втримати Підкарпатську Русь як автономну країну в межах союзної чехо-словацько-руської республіки, бо та Русь мала би бути якимсь „Піємонтом"... Якби справді були такі німецькі наміри і якби у Берліні вірили в життєздатність Руси обтяженої такою місією — німецька дипльоматія напевно знайшла би спосіб „урятувати" для Руси Ужгород і Мукачів або принайменше одне з тих міст. Але видно ніхто поважний у Берліні тієї справи так не ставить, ані в життєздатність „Піємонту" не вірить, коли оба міста віддали мадярам. Але якби навіть хтось у ту життєздатність вірив — мусить зрозуміти, що після рішення, яке запало в „Гольденес Кабінетт" віденського Бельведеру, розрахунки на ту життєздатність безнадійні. Границі Польщі і Мадярщини біжать на Підкарпатській Руси у віддалі 50 км. у повітряній лінії. Вони замикають оба виходи цілої низки долин так, якби хто замурував оба виходи забудованої мешкальними домами вулиці. Тому — на тому відтинку — нової границі Мадярщини на довший час не дасться втримати. Занадто могутня є в цих умовинах роля географії, щоб границя Мадярщини не пересунулася на хребет Карпат."

П. Смогожевський чудово нам все те вияснив. Шкода тільки, що не сказав, що та бідна людність Закарпаття, за якою він так побивається і за якою побивається уся польська преса, завинила Італії й Німеччині, що вони засудили її на певну нужду а то й на голодову смерть. П. Смогожевський та його собрати й товарищі по пері зі „Слова Народового" та інших „Гоньців Варшавских" намагалися потішити тих бідних закарпатських українців, що так довго не буде, що вони всеж дістануться в мадярські лабети, а віденські арбітри та їх преса, як на збитки, твердить, що їх рішення остаточне і Карпатська Україна не засмакує вже більше мадярських благ. Що це властиво за політика отих віденських арбітрів?! А до того просто не знати, кому вірити: віденським арбітрам чи пану Смогожевському і його собратам.

Що значить ця назва?

Під таким наголовком „Гонец Варшавскі" ч. 309 з 10-го листопада ц. р.) містить таку власну телеграму з Праги:

„Частина чеської преси взяла вже явний протипольський курс. Одним із проявів цього явища є те, що на сторінках чеської преси щораз частіше появляється термін „Карпатська Україна", яким заступили дотеперішню назву „Карпатська Русь". В цьому веде перед орган аграріїв „Венков", який в довшій статті під наголовком: „Не можемо покинути Карпатської України", твердить, що ця країна заселена українською людністю, якої пять міліонів живе у Польщі".

Редакція „Гоньца Варшавского" при словах „пять міліонів" поставила знак запиту. Правильно, як чеський журналіст може пускати у світ такі недокладні інформації. Відомо ж, що українців у Польщі багато більше. Та це мимоходом. Дальше у тій телеграмі читаємо:

„Послуговуючися терміном, зачерпнутим з німецької преси, автор далі доказує, що тим українцям, які залишилися в межах чехо-словацької республики, треба прийти з допомогою, бо вони наражені на великі терпіння. Так то чеська преса щораз виразніше звекслює на протипольські рейки по думці вказівок, що їх подає Берлін".

Знову та дивна політика Берліна, що не дає спати польським журналістам і політикам. Справді, що за змисл називати країну Карпатською Україною, коли ця назва так роздратовує декого і спричинює неспокій... у „середній Европі"?

Секретар німецької амбасади в Парижі фон Рат помер.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ВИСТУПИ В НІМЕЧЧИНІ.

В середу в год. 16.30 помер секретар німецької амбасади Фон Рат, що на нього 7. ц. м. виконав замах жид Ґріншпан.

Як стверджує лікарський бюлетин, що його підписали німецькі лікарі Магнус і Брандт, в середу рано здоровля раненого погіршало з огляду на втрату крови. Четверта трансфузія крови не дала помітнішої поправи.

Тіло фон Рата перевезено до будинку амбасади; похоронять його в Німеччині.

Перед смертю дістав фон Рат телеграму від Гітлера, що заіменував його радником амбасади I. класи.

На вістку про замах на фон Рата дійшло у Герсфельді до протижидівських ексцесів, під час яких підпалили синагогу та знищили кілька жидівських крамниць. Поліція приверну[ла] лад.

Пожежа вибухла також в одній берлінській синагозі, у жидівських мешканнях повибивали шиби.

У Десав поліція здавила протижидівські виступи.

ЖИДАМ НЕ ВІЛЬНО МАТИ ЗБРОЇ.

Командант німецької політичної поліції Гімлер видав постанову, що забороняє жидам мати зброю, під загрозою концентраційного табору до 20-ох років.

Жидівське питання у Словаччині та в Карпатській Україні.

Уряд Словаччини поробив заходи у справі розвязки жидівського питання. Щоб устійнити для цілої словацької адміністрації обовязковий підхід до цього питання, зорганізовано „Централю для жидівських справ", яку підчинено безпосередньо раді міністрів.

Перший крок тієї централі полягав на тім, що всіх жидів, які без особистих документів перебували на території Словаччини, під ескортою відтранспортовано на область, яка у віденськім роземі відійшла до Мадярщини. Зараз після того словацька жандармерія дістала наказ арештувати тих жидів, яких майно перевищає суму 500.000 чеських корон, щоб не допустити нелегальний вивіз капіталів за кордон. Дальші протижидівські охоронні заходи розроблюють знавці згаданої централі.

Число жидів у Словаччині сягає до 200.000 осіб. Коло 80 відсотків усіх словацьких жидів походить з Польщі і вони прибули туди в часі війни або по війні. В самій Братиславі назбиралося від вибуху світової війни 25.000 жидів — на 170.000 усіх мешканців. З 4.328 торговельних підприємств у словацькій столиці є тепер 1.800 у жидівських руках. Промисл, лікувальні місця (напр. Піщани), частинно також преса й вільні професії мають жидівських підприємців, шефів та урядовців. „Словенска Правда", офіціоз братиславського уряду, дораджує жидам добре розважити своє нове положення й перестати бути запорою в розвитку словацької держави.

Частина словацьких жидів і також жидівські втікачі з Австрії, Німеччини, Румунії, не кажучи вже про польських жидів, що мешкали на території Чехії, Моравії та Словаччини, рушили були зараз після чесько-словацької катастрофи на Карпатську Україну. Надії отих жидів на карпатське Дорадо зросли сильно після відомої акції за спільним польсько-мадярським кордоном. Як заплату за промадярське становище хтось обіцював жидам віддати Закарпаття як терен заселення й економічної експльоатації. В Ужгороді та Мукачеві нагромадилось наслідком того кілька десяток тисяч чужих жидів, що пильно вправлялися в мадярофільській агітації.

Тепер, після віденського арбітражу, оті нещасливці швендяються розчаровані й розбиті з бебехами і клітками з курми, як біблійні жиди по пустині то сюди, то туди, і вносять хаос в евакуацію; вони роблять саме той хаос, над яким уже третій день ломить руки привиклий до ладу, порядку та законности кореспондент ПАТ-а. Але непевність щодо майбуття жидівських імігрантів на Карпатську Україну, які — як відомо — мали бути найпевнішим „плебісцитовим елементом", вже нині кінчається. Мадяри займають саме нині признану їм у Відні область Закарпаття разом з новими, легко набутими, безпашпортовими громадянами Ужгороду та Мукачева. А в самій карпато-українській державі жидівське питання буде розвязане справедливо й гуманно, згідно з державним інтересом та в користь автохтонних жидів.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ!

З української преси.

Чи істнує у нас боротьба з Церквою?

У „Новій Зорі" з 3-го ц. м. находимо на першому місці статтю Преосв. Хомишина, яку передруковуємо без найменших змін, разом з наголовком:

З ОСТАННІХ ЛІТ.
МОЇ СПОМИНИ І РЕФЛЕКСІЇ.

Дня 19. жовтня с. р. явилася у мене делеґація станиславівської інтеліґенції і просила мене о відправу Молебня в катедрі, як також розпорядження відправи Молебня в дієцезії за український нарід в дни 1. падолиста с. р. Для підкріплення свого прохання один з делеґатів навів слова одного селянина, котрий сказав: „Молімся кождий зокрема, молімся спільно". Яке я заняв становище в тій справі, уважаю невказаним подавати до прилюдного відома.

По відході делеґації в мені збудилися прикрі спомини і гіркі рефлексії. І так: коли в падолисті 1918 р. настала українська влада в Станиславові і коли мали зачатися засідання Національної Ради, себто українського сойму чи парляменту, прийшов до мене бл. п. мітрат Гордієвський і сказав мені, що ніхто не просив о відправлення Служби Божої з нагоди відкриття Національної Ради та заразом запитав мене, чи не можнаб оголосити Службу Божу, хоч ніхто не просив. На те я відповів, щоб оголосив афішами про відправлення Служби Божої в катедрі в означенім дни і годині. Уважав я се за вказане бодай для людського ока, бо навіть іновірці при важних подіях звертаються до Бога, а погани до своїх божищ, тільки атеїсти не хотять нічого чути про Бога. І я сам відправив Службу Божу, але майже в **пустій церкві**, а на кріслах призначених для репрезентації українського правительства не було нікого, крім одного секретаря почт.

Українське учительство стануло тоді майже одною лавою проти Церкви і на зборах у Станиславові ухвалило викинути науку релігії зі школи...

Селяни зачали вже подекуди гонити „попів" з парохій, а як і не виганяли, то займали заряд в церквах, або диктували священикам свої „права". Одна делеґація селян домагалася від мене, щоб забрати священика з села, бо не ручить за його життя, значить, парохіяни готові були його убити.

Національна Рада ухвалила постанову чи проект: забрати всі церковні добра і то без викупу.

Не хочу більше над тим розводитися. Показалося понуре душевне нутро в нашім народі, головно нашої інтеліґенції. На цілій лінії виповіджена була війна Христу Богу і Його Церкві...

І українці самі завалили свою державу за Збручем і вложили свою шию в ярмо большевицьке, а тут в Галичині ми всьо соромно програли і то з власної вини, бо ми артисти в нищенні себе самих.

Прийшла Польща 1919 р. За часів польської держави в 1925 р. перемиські інтеліґенти „правовірні католики" внесли жалобу до Апостольського Престола на свого Епископа. В тій жалобі між іншим написали: „Якщо ми малиби свою власну державу або хочби її заряд, то сего рода Епископи ні хвилинки не моглиб удержатися на свойому епископському престолі". Св. Конґреґація Східної Церкви відповіла між іншим, що хоче вірити, що навіть підписані на скарзі, котрі подають себе в совісти за християн католиків, не розуміли, або не звернули уваги на темні, нестерпимі і негідні вискази, як от вище подані. Се був делікатний поличник для „католицького" громадянства в Перемишлі. Польська знов держава не прогнала „сего рода" українських Епископів, але своя власна держава булаби прогнала своїх власних Епископів.

Ті спомини викликали в моїй душі питання: Чому Христос нас карає такими тяжкими допустами і чому нам, такому численному народові, не дозволив мати свою власну державу? Чи не тому може, щоб заховати у нас ще Церкву, в котрій люди доброї волі моглиб визнавати свою віру і спасати свої душі? Бо коли булаб своя власна держава, то вона найперше розторощилаб у нас Церкву, а відтак сама завалиласяб, або коли істнувалаб, то деспотично гнобилаб Церкву!

Кінчу мої спомини і рефлексії висше наведеними словами селянина: Молімся кождий зокрема, молімся спільно за нещасний український нарід, але не для політичної чи патріотичної демонстрації, а молімся з надприродної віри і в покорі, щоб Христос Спаситель віднял від українського народу, а головно від його **проводу**, душевну сліпоту, котрою за Божим допустом той провід пораженний. Молімся, щоби Христос Спаситель дав нам розуміння нашої дітвацької і зарозумілої гордости, щоб ми побачили, пізнали і відчули наші злочини і кривди, заподіяні Христу Богу і Його Церкві, щоб ми в щирім каянні Христа перепросили і принесли Йому задоситьучинення й експіяцію.

Дано в Богородчанах дня 30. жовтня 1938 р.

Григорій Хомишин
Станиславівський Епископ.

*

ВІД РЕДАКЦІЇ.

„Спомини і рефлексії" Преосв. еп. Хомишина ми передали цілістю з уваги на тематику та автора. Робимо це свідомо, не вважаючи на те, що вони страшенне прикрі та що можемо стрінутися з докорами з приводу їх передруку. Даємо цим змогу нашим громадянам, які добре знямлять внутрішньо-українські відносини зперед 20-ти літ, поринути туди споминами та пошукати в них потвердження або заперечення міркувань еп. Хомишина. Самі вважаємо, що 1) уваги еп. Хомишина про ворожість чи байдужість українського громадянства супроти Церкви в часах українського визвольницького здвигу є що-найменше односторонні та сильно перескравлені; 2) ніяких часів ані відносин не можна міряти міркою зперед 20-ти літ, особливо теперішніх часів, в яких перевалюються події, родяться і гинуть суспільні течії та змінюються не тільки широкі настрої, але й перероджується психіка мас, 3) фактом є, що побожність і привязання до своєї Церкви та віри саме в останніх роках сильно в українському народі у Галичині зросли і доказом цього є хочби те, що ніколи ще ніякий митрополит гр.-кат. Церкви не мав такого великанського та всезагального авторитету в народі, як теперішній, та що проти гр.-кат. Церкви і її духовенства не веде тепер боротьби ані одна українська національна партія, ані група. Всі українські партії, групи і течії станули на становищі, що гр.-кат. Церква є з **національного** погляду чинником наскрізь позитивним, будуючим і творчим і тому, абстрагуючи від свого віроісповідного світогляду, всі вони Церкву підтримують. Фактом є, що напр. колишнє „протипопівство" наших радикалів та їх боротьба, з „клерикалізмом" припинилася, або бодай втратила своє первісне вістря; на всіх богослуженнях з приводу історичних роковин (1-го листопада і т. д.), на панахидах по визначних діячах і т. п. — є присутні представники всіх партій, груп і течій — також радикали й есдеки. Як дуже зросло у нас значіння Церкви — яскраво свідчить про це інструкція КПЗУ, яка — покликуючись на напрямні VII-го конгресу комінтерну — доручає своїм членам втискатися навіть до церковних брацтв і Марійських дружин, щоб їх захоплювати в свої руки та в догідному моменті розложити.

Тому на нашу думку, песимізм Преосв. Кир Григорія не має підстав в істнуючій актуальній дійсності, так само, як не слід може розмежовувати цілей та інтересів української нації й інтересів греко-кат. Церкви.

—o—

1-листопадові свята.

ГОРОДОК.

У вівторок 1. ц. м. в год. 10-ій рано о. дек. Е. Роздольський відправив в асисті о. В. Чопея та о. О. Квіта і діяконів: о. Шараневича і абс. богосл. М. Павлишина торжественну Службу Божу в наміренні українського народу. Гарну проповідь виголосив о. дек. Е. Роздольський. Службу Божу закінчено многолітствіям українському народові і відспіванням „Боже Великий Єдиний". По полудні о. О. Квіт відправив молебен до Пречистої Діви за краще майбутнє українського народу. Опісля відбулися святочні сходини членів чит. „Просвіти", які відкрив голова о. О. Шараневич. З черги інж. О. Сідельник виголосив реферат про листопадові роковини. Сходини скінчилися відспіванням національного гимну.

НАДВІРНА.

З нагоди 1-листопадових роковин о. Шевчук відправив у вівторок 1. ц. м. Службу Божу, підчас якої співав хор під управою м-ра Стефанюка. Вечором відбулися святочні сходини в салі чит. „Просвіти", на яких гарно обдуманий реферат виголосив б. старшина УГА М. Демянчук. З черги мішаний хор під управою м-ра Стефанюка і мужеський хор Т-ва „Зорі" відспівали вязанку народніх і стрілецьких пісень. Сходини скінчилися відспіванням національного гимну.

ВСІ СЛОВАКИ ОБЄДНАЛИСЯ В ОДНУ ПАРТІЮ.

Всі словацькі партії злилися з народньою партією о. Глінки, в одну організацію. Представники всіх давніших словацьких політичних партій видали спільний маніфест, в якому повідомляють, що рішили зєдинитися в одну „Партію Словацької Національної Єдности". Хто спротивиться одноцілій волі словацького народу, той стане його зрадником і нарід з цілою безоглядністю виступить проти нього — стверджує маніфест. Партія о. Глінки як партія словацької національної єдности є єдиним представником волі словацького народу.

Цей маніфест відчитав перед мікрофоном радіо словацький премієр о. Тісо.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

Величаве посвячення памятника полеглих у Яворові.

Торжественна Служба Божа в церкві св. Юра. — Процесійний похід при участи поверх 12.000 народу. — Кольона комбатантів зі стареньким полковником. — Монументальний памятник патрона українського війська. — Незабутня картина.

Яворівщина є одним з найбідніших повітів у Галичині, але й одним з найкраще зорганізованих. В самому місті найкращими будівлями є саме доми українських установ і шкіл з величавою церквою св. Юра і новозбудованим у модерному стилі двоповерховим домом Кредитового Задаткового Товариства. Тому радісно на душі в кожного, хто загляне бодай на хвилину до Яворова. Одначе хто був у Яворові 8. ц. м., той згадуватиме напевно той день як одну з наймиліших хвилин у свому житті. А в серцях українського громадянства Яворова та Яворівщини вівторок 8. ц. м. запишеться нестертими буквами. Бо в тому дні українське громадянство складало свій найглибший поклін полеглим за волю з нагоди посвячення монументального памятника полеглим на місцевому греко-католицькому цвинтарі.

Свято почалося торжественною Службою Божою по 9-ій год. рано у виповненій вщерть громадянством церкві св. Юра; відправив С. Б. **о. дек. Мокрівський,** парох м. Яворова, **в асисті о. Зради** з Нового Яжева та **о. Микуловича** з Прилбич. Підчас Служби Божої співав мішаний хор святоюрської церкви під дириґентурою п. Михайла Завадки.

По Службі Божій вирушив процесійний похід з церкви в год. 11.30 на греко-католицький цвинтар на посвячення памятника. В церковному поході взяло масово участь українське громадянство Яворова та Яворівщини. Про розміри того процесійного походу свідчить найкраще той факт, що на цвинтар напливали маси народу чвірками від год. 12.35 до год. 1.10 пополудні. За процесією йшли делеґати з вінками від Головної Ради Т-ва Охорони Воєнних Могил зі Львова і від установ Яворова та Яворівщини. За ними поступала кольона б. вояків і старшин УГА під проводом б. сотника Бачинського. На чолі кольони з 250 б. комбатантів ступав поважно б. полковник УГА **Маринович,** перший комендант м. Львова у памятних листопадових днях 1918 р., нині вже 78-літній, а біля нього двох б. поручників УГА: **адв. д-р. Галущак і проф. Фарина.** Хоч знеможений вже віком, старенький полковник Маринович радо приїхав зі своїх Селиськ у Яворівщині, як 20 років тому зголосився вже першого листопада до Української Національної Ради у Львові, віддаючи все своє фахове знання, як б. активний підполковник, на будову української державности. За кольоною комбатантів машерували луговики з Яворова - міста, Малого Передмістя і Наконечного з орхестрою, за ними **о. дек. Мокрівський** з 14-ма священиками яворівського деканату; далі черниці, два хори: мужеський під проводом дир. Ст. Левицького і згаданий мішаний церковний хор та маса народу, що йшла здисциплінованими рядами зі своїми священиками на цвинтар. У процесійному поході на цвинтар узяло участь поверх 12.000 народу. І хоч у святі взяла участь така велика маса народу, то і в церкві, і в поході, і на цвинтарі панував зразковий лад, — що зовсім нагадував своєю здисциплінованістю похід підчас похорону ґенерала М. Тарнавського у Львові.

На цвинтарі окружили б. комбатанти двома рядами у формі чотирокутника, шість збірних могил і монументальний памятник, що стоїть на тлі згаданих могил. Памятник полеглим — проекту і виконання відомого нашого мистця різьбаря **С. Литвиненка** — робить могутнє враження і своєю оригінальною композиційною розвязкою і своєю масивною будовою. Сам памятник — це $2^1/_2$-метрової величини архистратиг св. Михайло, патрон українського війська, в однострою княжого дружинника, спертий на лискучий меч з бронзи і похромований, що імітує зовсім удатно масивний сталевий меч та приковує до себе з першого погляду всю увагу глядача. Ця перша спроба нашого талановитого мистця - різьбаря получити камінь з металем удалась йому на причуд гарно і заохотить його певно до нових праць на зразок цього третього вже з черги його памятника полеглим.

Архистратиг св. Михайло спертий на сталевий меч так, немов би відпочивав. Горішня частина крил нахилена; з темносірого ґранітового тла цоколу зарисовується зовсім виразно вид хреста, що впадає головно в очі ззаду. Підстава памятника - цокол є могутньої залізобетонової конструкції та імітує дуже добре ґраніт і в обробленому і в шліфованому виді. На цоколі у стіп архистратига вирізьблений хрест УГА з написом: **Полеглим — Яворівщина.** Ліворуч цього напису видніють слова: **Хоч полягли, житимуть у памяти майбутніх поколінь.**

Перед цим памятником, високим на 5 метрів, стануло трьох б. комбатантів з вінком із написом: Товаришам чину — Товариші зброї. На сталевий меч архистратига спирався щит з тризубом, обрамований червоними маками. З боку памятника засів на кріслі б. полк. Маринович з невідлучними своїми б. поручниками, біля яких стануди делеґати Головної Ради Т-ва Охорони Воєнних Могил зі Львова: **інж. Гузар і дир. Бонковський** та різьбар **Литвиненко** з дружиною.

Посвячення памятника в асисті 16-ох священиків довершив **о. дек. Мокрівський,** який виголосив теж принагідну проповідь. Оба хори співали а орхестра грала ввесь час на цвинтарі церковні і стрілецькі пісні.

І полинули мольби - благання всіх присутніх до Всевишнього за спокій душ полеглих і кращу долю українського народу. І диво. На цвинтарі хмари розсунулись немов заслона на сцені театру, а осіннє сонце озолотило своїми проміннями ризи священиків, меч архистратига і хоругви, що схилялись під подувом вітру перед памятником. Немов на кивок чарівної палички маса народу впала на коліна і з уст усіх понісся могутній спів: „Боже Великий, Єдиний...“ Коли ж старенький полковник схилив голову до землі, потонувши в молитві за своїх стрільчиків, сльози покотилися з очей присутніх жінок. Незатерта картина.

А на закінчення свята загомоніла зворушлива пісня „Ой Морозе, Морозенку“, яку співав хор та національний гимн, що його відограла орхестра.

Пізно сполудня скінчилося свято на цвинтарі і маса народу почала розпливатись вулицями до дому. За нею розійшлися і густо сконсиґновані стежі поліції, що не мали найменшої притоки до інтервенції.

м. х.

——oo——

„Золота книга українського лицарства“.

Оце появився 1-ий зшиток названої вгорі „Книги“ з таким змістом: **Присвята** (Митрополитові А. Шептицькому — Геройському Оборонцеві Віри й Нації Української, Найкращому Предста[illegible] Українського Боярства в сучасности). Сло[illegible]о **від автора. Історія українського Лицарства,** (І. вступна глава). **Ґенеальоґічно геральдичний словник,** з такими родами: Абдиревські, Абрагамовичі, Абрамовичі, Абрисовські, Авдиковські, Авдиковичі, Аврештинські, Адамовичі, Адамовські, Адасовські, Адзевичі, Азаркевичі, Аксаки, Александровичі, Амборські, Амброзевичі, Ангелловичі, Андрієвичі, Андрієвські, Андрійовичі, Андріновські, Андроховичі, Андруські, Антиповичі, Антоновичі, Апостоли, Арсеимовичі, Аркаси, Арламовські, Артимовичі, Афендики, Ачкевичі, Баби-Ботичі, Бабинські, Багавські, Багриновські, Багринські, Бадовські, Бажанські,, Базалевичі, Базановичі, Базилевичі, Базилики, Байбузи, Баки, Бакаляровичі, Бакачі, Баковецькі, Балабани, Балібузи, Балики, Балицькі, Бандрівські, Баневські, Баньковські, Баранецькі, Барановичі, Барановські, Барвінські, Барди, Бардиівські, Барзи, Барсоби, Бартницькі, Бартошевські, Батьківські, Баховські, Бахти, Бачинські, Бзовські, Безбородьки, Безручки, Бедрицькі, Бейзиги, Бекерські, Бекші, Белзькі, Белцькі, Бережанські, Бережецькі, Бережинські, Бережницькі, Берези, Березинські, Березницькі, Березовицькі, Березовичі, Беременцькі, Берестянські, Берли, Бенгавські, Бернацовські, Бесараби, Беськи, Бехи, Белінські, Бельські, Бибельські, Бидловські, Биковські, Биніські, Бистрейські, Бистрийовські, Бистриковські, Бихівці, Бишковські, Бігановські, Біганські, Білашівські, Білевичі, Білевські, Білецькі, Біликовичі, Білинські, Біличі, Білкевичі, Білобоцькі, Білозори, Білокривицькі, Білокури, Білостоцькі, Більшицькі, Білявські, Біляки, Білянські, Більовські, Більські й Бірбаші. **Описи гербів:** Абданк, Абшлянк, Беліна, Белти й Біберштайн. **Репродукції гербів:** Абданк, Абданк відмінний, Абшлянк, Адамович, Аксак І., Аксак ІІ., Андруський, Андроновський, Арламовський, Бабинський, Байбуза, Бейзиги, Биковські, Бекеш, Беліна, Белти, Белінський, Бойле, Биховець, Білокурович, Біляк, Богорія, Бокій, Братковський і Болбас.

Ціна одного зшитка — 2 зол. Знижена передплата на цілість — **20 зол.** Для селян і читалень **15 зол.** Ратально по **4.50 зол.** за три зшитки. Гроші, замовлення й матеріяли та доповнення слати на адресу: **„Золота Книга“, Львів, вул. Кн. Острозьких ч. 3., ІІ. пов.**

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 12. листопада 1888.

ВМЕР СТЕПАН КАЧАЛА.

Це число „Діла“ появилося в черних рямках з некрольогом на цілій першій сторінці: „Степан Качала, парох у Шельпаках, збаражського деканату, вислужений декан, б. посол до державної ради, посол до краєвого сойму і голова клюбу руських соймових послів, член-основник „Просвіти“, „Товариства імени Шевченка“ і „Народньої Ради“, член „Народнього Дому“, „Галицько-Руської Матиці“, „Руського Товариства Педагогічного“ та інших товариств, великодушний покровитель руської літератури та руських інституцій, письменник і вчений упокоївся по довгій і тяжкій недузі в суботу 29-го жовтня (10 н. ст. листопада) в 73. році життя і 46. р. священства“.

„РУСИНІВ ПОКИНУЛИ“.

У своїй розмові з кореспондентом „Політік“ пос. Романчук сказав на закінчення:

„Русинів, — хоч вони часто і голосно заявлялі свою прихильність до інших славянських племен і згодились на програму теперішнього уряду, наскільки він поклав собі за ціль рівноправність всіх народів Австрії, — отже русинів усе-ж покинули: й уряд, і нинішня більшість, що підтримує уряд, і австрійські славяни. Русинам годі було би досліджувати, чи фекційна преса щиро думає, чи тільки хоче русинів визискати, — з русинами справа стоїть так, що „вони не мають волі в виборі для себе приятелів і союзників“.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ В РОСІЇ.

„Революціонери в Росії видали проклямацію, в якій кажеться, що атентат на царя в Кутаїсі не вдався, але можна надіятися нових атентатів, якщо не задовольнять справедливих домагань народу. Кореспондент англійської „Дейлі Нюс“ повідомляє з Одеси, що поліція в Севастополі впала на слід атентату на царя в день його виїзду з Севастополя“.

——o——

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ЛЕТЮЧКИ НА БУКОВИНІ ТА В БАСАРАБІЇ.

Як подає Авас з Букарешту, на Буковині та у північній Басарабії розкинули українські націоналісти відозви до змагань за Велику Україну, до якої увійшлаб Карпатська Україна й українські землі у Румунії та СССР.

——o——

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА УНІЯ ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

Уряд Південної Африки рішив визнати анексію Абісинії, акредитуючи нового посла при „королеві Італії та цісареві Абісинії“.

——o——

ПОВСТАННЯ У МЕКСИКУ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Повстання у Мексику триває. Вожд повстанців ген. Седілльо хорий на серце. Президент держави запевнив йому безпечний виїзд на лікування до Злучених Держав, якщо він віддасться.

Ділом вшануйте память тих, що своїм зусиллям і терпінням заслужили собі на вдячність цілого Українського Народу!

Жіноча сторінка.

Наші тихі геройки.

Багато їх. Та ми їх не знаємо, хоч і ходимо коло них та говоримо з ними щоденно, нераз нарікаємо на них чи буваємо з них незадоволені. Але ось саме вони в останні бурхливі для нас дні виявили себе справжніми геройками. Це наші продавчині у крамницях.

Я бачила і говорила з кількома яким довелося брати чинну участь в обороні тих крамниць, де працюють. Треба подивляти той спокій і навіть часто веселий гумор, з яким оповідають про те, що нераз і їх життю загрожувало. Знають вони, що одній з їх товаришок зломили обойчик, другу поважно потовкли, третю замкнули в облитій нафтою крамниці і їй загрожувала небезпека задушитись або згоріти, якби не вдалось було погасити вогню або якби не наспіла мало правдоподібна допомога. Але не зважаючи на те, йдуть вони щоденно до своєї праці і відчиняють свої крамниці вже десь в семій годині ранку, а то й раніше, коли ще майже нікого на вулиці нема і коли вони цілком беззахистні. Не тратять вони притомности, не счиняють непотрібно паніки, нераз своїм спокоєм збивають з пантелику і самих напасників.

— Був то дуже елегантний і пристійний хлопець — оповідає з веселим огником в очах одна така молоденька геройка. — Поводився дуже нечемно і я з того зміркувала, що хоче зробити бешкет. Вичекала відповідної хвилини, чемно відповідаючи на його задиркуваті слова, а потім вибігла на вулицю і почала кликати на допомогу. Прибігли дві товаришки з сусідньої крамниці і пляшками з молоком помогли відігнати напасника"... В тій крамниці вже попереднього дня була поважна авантура.

— Їх було вісьмох і кинули в мене вагою, а я була сама у крамниці. Та коли вони облили нафтою прилавок і запаливши її вибігли з крамниці та засунули за собою ролету, я кинулася гасити руками дерево, що починало тліти — оповідає друга.

— Вбігли виважившù рулету з вулиці і бічними дверима з коридору. Було їх багато, а я сама. Побили все і мене кілька разів вдарили... А пан директор ще потім сварив, що не вміла оборонити крамниці. Щож я одна можу зробити проти десяти чи й більше мужчин? — побивається третя.

Чи треба ще якихсь ілюстрацій чи фактів? Чи сама собою не хилиться голова в пошані перед тією нашою жіночою молоддю?

А пригадаймож іще й те, що це ж переважно ті наші дівчата, що придбавши матуру з ріжних причин не попали до високих шкіл чи не знайшли якоїсь бюрової чи іншої, може відповіднішої, праці. Працюють вони за марні гроші — ох, як-же марні! Часом вірити не хочеться, коли довідуєшся, яку платню вони дістають. І за цих 40—60 зол. працюють цілісінький день та ще й у неділю. Кілько то нераз доводиться їм вислухати ріжних докорів і несправедливих закидів, що повільно чи незручно обслуговують — тоді коли вже перемучені ноги не тримають, коли бідна голова гуде і тріщить. А вони привітно усміхаються і вийшовши з праці ще нераз і доучуються чи десь ідуть до товариства.

Ось про цю молодь можемо сміло сказати, що вона творитиме наше краще завтра. Не голосними словами і великими ділами, але дрібною, совісною працею та бадьорістю духа

Балачки про моду.

Цьогосезонова мода має одну добру для нас прикмету. Вона намагається допомогти нам грохи ощаджувати і тому подає нам багато способів комбінувати ріжні матеріяли. Тут найчастіше маємо комбінацію ріжних колірів. Як воно не дивно, але найулюбленіша комбінація — чорна з бронзовою. Здавалосяб, саме це зіставлення колірів мало ефертовне, а всеж відповідно уложене воно дає гарний ефект. Також чорна з фіялковою чи зелена з червоною — це незвичайна комбінація, але модна.

Також багато комбінацій буває з матеріялів ріжного виробу, що часом теж доволі дивоглядне, але всеж тих комбінацій багато і хто хоче зі старої суконки зробити цілком модну, мусітиме ці комбінації взяти на увагу. Звичайні суконки з вовни комбінуємо з оксамитом. З оксамиту може бути краватка, кишені, ріжні обшивки, аплікації, камізольки чи паски. Звичайно в такій комбінації беремо матеріяли того самого коліру, але тому, що оксамит дає завжди глибший, густіший тон, то і колірова комбінація виходить досить ефектовна.

Вовняні суконки комбінуємо та прикрашуємо шкірою. Чи це буде замша чи лискуча шкірка, але даємо її звичайно небагато. Є тепер нові вовняні матеріяли, що прегарно імітують замшу. З них робимо або касакові суконки або гарсонки. Суконки з цього матеріялу часто прикрашені чи комбіновані з лискучою шкіркою.

Шовкові матеріяли комбінуємо з узористими чи вишиваними матеріями або коронками, а ці найчастіше вовняні. Можна тут дати чи камізольку, чи рукави, чи ріжні прикраси з відмінного матеріялу. Також ріжні ширші пояси з двох комбінованих матеріялів модні. Дуже люблений при комбінуванні є новий матеріял, що вже про нього мода від давна забувала — рипс. Ним не тільки прикрашуємо суконки, але з нього шиємо й цілі блюзочки.

Та вже правдива анархія „комбінацій" панує у верічних туалетах. Тут уже дуже часто бачимо комбінацію не двох колірів чи матеріялів, але кількох нараз. Оксамит, тафта, тюль чи коронка дуже легко миряться на тій самій суконці. Ріжноколірові вишивки чи аплікації з ріжного матеріялу на одній суконці зовсім не дивні.

Ця мода нераз поможе нам цього сезону вийти з матеріяльних тарапатів та бути елегантними, але треба памятати одне: у всьому мусить бути межа і головний успіх тут залежатиме від нашого смаку, що зробить з нас або дійсно модних, елегантних пань, або правдиві почудля, що за очі кожного хапатимуть, та викликуватимуть у кожного усміх. Тому обережно!

Рита.

Принагідні косметичні зауваги.

Багато пань іде за вимогами моди й фарбує чи відбарвлює собі волосся. Але кожна з пань повинна наперед добре поміркувати. Ця мода дорога, бо вимагає сталої контролі стрижків. Нема нічого огиднішого, як при ясно золотистім волоссю покажеться коло голови темний круг і виявляє всім, що краска волосся штучна. Це не дається закрити, бо волосся, що відростає видно при кожній зачісці. Отже або — або. Задоволюся природною краскою волосся або дам собі краску змінити, але тоді чекає мене правильне відвідування стрижків і сталий видаток.

Якщо котра з пань підмальовує трохи уста, то повинна це робити аж по тім, як одягнеться, бо при вдяганні краска з уст легко переноситься на ясну суконку чи блюзочку і такі червоні плями тяжко пускають. Деякотрі пані мають спеціяльні хустки з батисту чи шовку, якими закривають цілу голову й обличчя. Їх завязують під бородою. Тепер можна вже відважно убирати всяку сукню, навіть ту з найменшим вирізом, без страху, що зачіска чи пудер з лиця або шмінка побуриться чи поплямить нам суконку.

Щоби краї ясної блюзочки чи суконь не брукалися так скоро, добре припудрувати собі шию білим рижовим пудром. Увага! Бороди не треба тим пудром пудрувати, бо шия від неї відбивала би опісля, як стара й поморщена.

В літі часто також, як восени зміняємо краску пудру, відповідно до того, як нам темніє чи яснів шкіра. Але не забудьмо при тім змінити також пудер в пудерничці у своїй торбині.

Лю-Ко.

Присилайте передплату!

Кілька рад.

Часом не можна засунути шуфляди чи то в столі, бюрці, шафі чи деінде. Натріть тоді боки милом або свічкою.

* * *

Якщо ви маєте сиве волосся, а хочете, щоб його відтінь була жива і лискуча мов срібло, посипте його гречаною мукою, а потім вичешіть щітками до волосся. Раз на місяць мийте водою з відвару панами, а сполокуйте водою з синькою, такою, якою синитe білизну.

* * *

Щоб стемнити волосся на темно-каштанове, сполокуйте його виваром з горіхового листя у пропорції: 200 гр. листя на 2 літри води. Цей вивар також добре впливає на зміцнення коріння волосся.

* * *

Коли якась страва пересолена то її можна урятувати докинувши до горшка сиру бараболю розкраяну на більші кусні.

З нашої хроніки.

ГОСПОДАРСЬКІ ПОКАЗИ.

Один із останніх господарських показів був присвячений **віджив: дитини.** Тому зявилось багато матерей, що хотілиб раціонально годувати дітвору. Правда, одинаки часто вередують. Це й є причина, що діти назагал мало їдять. Але саме це обговорила основно п. **Наталка Гаврих-Костецька.**

Наші діти мають відживи подостатком. Та не завжди вона ріжноманітна, а це є головна причина того, що діти не хочуть їсти. З другого боку віджива не все раціональна, отже сам організм її не прагне. І так діти звичайно переживлені білком і вуглеводнями, але за мало дістають вітамінів і мінеральних солей. Референтка пояснила докладно, в яких харчах знаходяться ці складники. Присутні ставили ще ріжні запити. Спеціяльно цікавили всіх яйця, що їх тепер лікарі не поручають надто багато їсти дітям.

Наприкінці п. Гаврих-Костецька перевела низку дитячих страв. Передовсім виконала січеник із шпінату й присмажила скоро на товщі. Потім познайомила присутніх із мало відомою зимовою городиною, а саме сальсефією. Це грубі, чорні корінці, що цілу зиму спочивають у землі під снігом. Зварені в воді й политі маслом смакують як шпараги. Дальше корисною стравою для дітей є потравка з грасіци, себто молочка, що знаходиться при телячій грудинці. Це молочко скоро вариться і воно дуже легко стравне.

Добре смакував також молошний кисіль із бакаліями. Заваривши пів літри молока з цукром до смаку, референтка розколотила окремо 7 дкг. барабольної муки в дрібці зимного молока і розварила це з рештою молока. Додала 20 дкг. фіг, покраяних на дрібні кусники. (Замість того можна додати родзинки, мігдали або горіхи). За хвилину це стужіло й дуже всім смакувало. Можна подавати з овочевим соком або конфітурою.

Куди веде нова границя Карпатської України.

Подрібне устійнення границі між Мадярщиною та Карпатською Україною, переведе спільна делімітаційна комісія, яка радить у Будапешті. Покищо можемо подати лиш нарис тієї границі на підставі спису місцевостей, що у двох останніх днях евакуації перейшли до Мадярщини.

9. ц. м. до Мадярщини перейшла полуднева Мукачівщина з такими місцевостями: Малий і Великий Гут — Яношево — Кідош — Квасово — Орисийово — Керестур — Вилок. Із більших місцевостей до Мадярщини перейшли: Берегів та Вилок.

10. ц. м. перейшли до мадярів такі місцевости у смузі Ужгород—Мукачів: Бишта — Великий Казимир — Веляти — Баранч — Кучани — Копчани — Драгнів — Кришів — Мольорош — Вашківці — Йовра — Ужгород — Радванка-Дравці — Великі Рейовці — Велика Добронь — Баркасово — Жнатина — Ключарки — Нове Село — Вижні Ремети — Шалянки — Матієво — Чома — Чорний Ардів. Мадяри обсадили Ужгород, Мукачів та залізничу стацію Махаляни.

У цьому розмежуванні замітне, що границя підходить вузьким поясом до Ужгороду і відтак гостро заломлюється на полудне аж до Баркасова. Відтак границя знову вузькою шийкою підходить до Мукачева, залишаючи його північне передмістя Розвигово (положене за Латорицею, получене зі середмістям мостом) по українському боці. З Мукачева границя знову повертається круто на полудне і щойно від Матієва веде на полудневий схід до Чорного Ардова.

Із наведено спису виходить, що мадяри дістали лиш частину долів. Яку вартість матимуть для Мадярщини нові здобутки, найкраще ілюструє те, що напр. Ужгород і Мукачів стратили зовсім получення гостинцем, який майже в цілості залишився по українському боці. Покищо невідомо теж, чи Мукачів матиме залізниче получення з Мадярщиною та Ужгородом, бо нова границя мабуть перетне той шлях під Страбичевом. В кожнім разі нова границя поставить оба ті міста в ряді третьорядних провінціональних містечок, безніякого господарського й комунікаційного значіння.

Куди поведуть нову залізничу лінію в Карпатській Україні?

Праський „Венков" у довшій статті висловлюється за фінансовою помічю для Карпатської України та за будовою залізничої лінії, яка сполучила би Карпатську Україну зі заходом.

Вона переходилаб через міста: Гуменне, Снину, Сваляву, Довге та Хуст.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини.

Праця в новій столиці йде правильним ходом.

Пресова канцелярія карпато-українського уряду повідомляє через радіовисильні, що уряд Карпатської України наладнав уже в новій столиці Хусті правильну працю і полагоджує не лиш важні, але й менше важні справи, що їх у перших хвилинах евакуації годі було поладнати. Влада Карпатської України з премієром о. Волошином вдержує постійно повний звязок з усіма околицями краю та з усіми адміністраційними одиницями.

Хвиля обурення, що огорнула була громадянство після повідомлення, що Ужгород та Мукачів відходить до Мадярщини, не зважаючи на великий жаль та огірчення, які ще залишилися, заспокоюється. Нова столиця Хуст горда тим, що дала приміщення вільним своїм синам.

Мовчки присягаємо — говорив спікер — що ніколи не зречемося втраченого. Працею відбудуємо все те, що ми втратили. Вірні сини народу покинули столицю з жалем, але рішені вернутись ще до неї. В Ужгороді залишилися тільки зрадники, які крім того, що ссали нашу кров, ніколи не мали й не мають нічого спільного з нами. Неодин із них продовжав свою юдину працю підчас недавніх світлих подій. На щастя для нашого народу — хвилина виявила їх справжнє обличча. Тепер ми позбулися Фенциківських і Бродіївських агентів. В очищеній від зрадників країні служитимуть вірно свому народові українці й руські, які, як славяни куди більше звязані з українським селянином, робітником та інтелігентом, як із мадярськими графами та баронами. Перед нами перспектива ясної будуччини, хоч важко нині відгадати, коли вона настане. Те, що перше йшло у користь чужих, тепер піде тільки у користь своїх.

Наші вороги і зрадники згинуть, а вірні сини нашого народу твердою працею в користь загалу й нащадків збудують кращу будучність.

—o—

Три проекти поділу Палестини.

УРЯД ВІДКИНУВ МОЖЛИВІСТЬ ПОДІЛУ ПАЛЕСТИНИ.

У середу в год. 4-ій пополудні оголосили в англійськім парляменті звіт палестинської комісії Вудгеда. Цей звіт дає подрібну аналізу пляну поділу Палестини згідно з проектом королівської комісії Піля.

Комісія Вудгеда одноголосно відкидає проект поділу, що його предложила комісія Піля (у липні 1937 р.). Комісія є тої думки, що колиб уряд конечно хотів перепровадити поділ Палестини, то у ніякім випадку основою до цього не може бути проект комісії Піля. Передбачуючи таке становище уряду, комісія Вудгеда подала два інші проекти поділу Палестини.

СЛАБІ СТОРОНИ ПЛЯНУ ПІЛЯ.

Головною причиною, задля якої комісія Вудгеда відкинула проект Піля, є територіяльні трудноші та трудноші з населенням. А саме: згідно з проектом Піля:

а) У проектованій жидівській державі мешкалоб 295.000 арабів на 304.000 жидів.

б) 4/5 території жидівської держави булоб власністю арабів.

Ці дві обставини противорічать планові Піля, в якім він передбачує, що у жидівській державі малоб бути якнайменше арабського населення та арабської земної власности.

в) Переселення арабів з жидівської держави та обмін населенням, на думку комісії Вудгеда, неможливі.

г) Неможливо — як це проектував Піль — влучити до жидівської держави Галилею з її майже виключно арабським (30.000) населенням та арабською земельною власністю.

ГАЛИЛЕЯ І СВЯТІ МІСТА ПІД БРИТІЙСЬКИМ МАНДАТОМ.

Другий проект комісії Вудгеда, це змодифікований плян Піля. Згідно з цим другим проектом Галилею не можна прилучити ані до жидівської ані до арабської держави, а треба її прилучити до англійської мандатової території. Плян цей противиться прилученню до жидівської держави деяких територій у південній Палестині з арабською більшістю та порту Гайфи, бо — як зазначує комісія — це становилоб небезпеку для обох держав. Проєкт відкидає також жидівське прохання, щоб до жидівської держави прилучити також частину Єрусалиму. Цілий простір святих місць залишиться під мандатною владою.

ТИМЧАСОВИЙ МАНДАТ.

Найкращим проектом уважає комісія Вудгеда третій плян поділу Палестини. Згідно з оцим пляном під британською мандатною владою полишаються: ціла північна Палестина та Небев-південна Палестина. Небев залишиться під мандатною владою принайменше 10 років. Полудневі території будуть під мандатною владою доти, доки жидівська та арабська держава не погодиться або на получення цих територій до одної з цих держав або на створення нового державного орґанізму.

Єрусалим та простори святих місць полишаться на постійне під мандатною владою.

Середущу Палестину, виключаючи з цього округу Єрусалиму, поділять на дві частини. Західна частина буде творити жидівську державу (вузонький пас над морем), а східна — арабську.

На просторах під мандатною британською владою, за винятком околиць Єрусалиму, Гайфи та Тиберіяди, має негайно увійти у життя заборона продажі землі жидам.

Мандатну округу Небев поділять на території замешкалі бедуїнами та жидами. На перших територіях переведуть деякі обмеження для жидів, на других мандатна влада має обмежити жидам експльоатацію землі та природних багацтв.

Першенство в еміграції на мандатні території матимуть жиди.

МИТНА УНІЯ.

Комісія радить, щоб між арабською, жидівською та британсько-мандатною владою перевести митну унію та порозуміння в ділянці почти та залізниць.

АРАБСЬКО-ЖИДІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИРІШИТЬ ДОЛЮ ПАЛЕСТИНИ.

У середу видав британський уряд декларацію на тему майбутньої своєї палестинської політики, в якій відкидає нереальний плян поділу Палестини. Уряд продовжуватиме мандатну політику та понесе повну відповідальність за порядок та спокій у Палестині, згідно з мандатовими постановами. Все таки уряд зазначує, що остаточна розвязка палестинського питання залежатиме від арабсько-жидівського порозуміння. З уваги на це уряд пропонує конференцію у Льондоні, в якій візьмуть участь з арабської сторони представники палестинських арабів (за вийнятком терористів) та представники арабських держав на Близькому Сході, з жидівської сторони Жидівська Агенція. Якби така конференція не довела до остаточного порозуміння, то британський уряд сам рішить про палестинське питання і ту свою постанову беззастережно переведе у життя.

ЖИДІВСЬКІ ТА АРАБСЬКІ ГОЛОСИ ПРО ПРОЄКТ КОНФЕРЕНЦІЇ У ЛЬОНДОНІ.

Жидівська Агенція рішуче противиться проектам комісії Вудгеда та зазначує, що вони зовсім не можуть бути основою до арабсько-жидівського порозуміння. Жидівська Аґенція трактуватиме справу тільки згідно з декларацією Бальфура та палестинського мандату. Жидівська Агенція противиться також участи непалестинських арабів у льондонській конференції.

Представник арабів у Льондоні, д-р Ізаак Танаус, одобрює те, що британський уряд відкинув проект поділу Палестини, але не вдоволений, що уряд не віддав арабам влади в Палестині. Він домагається амнестії у Палестині та зазначує, що безцільна буде льондонська конференція без участи усіх арабських провідників; жиди мусять зректися декларації Бальфура. На льондонській конференції, яка є тільки британською політикою зволікання з рішенням, араби не будуть приявні.

—o—

Президент Туреччини помер.

НИНІ, В ЧЕТВЕР, В ГОД. 9.05 ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ТУРЕЧЧИНИ КЕМАЛЬ АТАТЮРК, У 60. РОЦІ ЖИТТЯ.

—o—

По широкому світі.

У СССР віцекомісарем внутрішніх справ став Берія, секретар компартії Грузії.

До Палестини приїхало цього року 10.5[illegible] жидівських імміґрантів.

Болгарський уряд не дістав підтримки більшости підчас парляментарного голосування над маловажною справою закупна машин. Уряд відкликав свій внесок.

Туреччина замовила в Англії 12 підводних суден, 9 контрторпедовців та 2 кружляки.

З Чехословаччини виїде при кінці цього року французька військова місія. Як відомо, голова ґен. Фоше підчас чехословацької кризи покинув французьку армію та вступив до чеської.

Франція ще не відповіла на японський протест проти постачання зброї для Китаю через французькі кольонії.

Фінляндія має вже 3,835.000 населення.

З Клайпеди жиди масово утікають до Ковна

ПЕРЕД ВЕЛИКИМИ ЗМІНАМИ У ВЕРХІВЦІ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ?

У Варшаві появилася поголоска, що з огляду на недавні вибори прийде зміна в обсаді вищих політичних становищ в держ. адміністрації. М. ін. прийдуть деякі нові віцеміністри.

——oo——

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ УВІЙДЕ У ЖИТТЯ В ПОНЕДІЛОК?

Як подає „Йоркшір Пост", анґльо-італійське порозуміння увійде у життя у формі спільної декларації, що її підпише мін. Чіяно та амб. Перт, мабуть в найближчий понеділок.

——o——

2.000 ФРАНЦУСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ ВИЇДЕ З ЕСПАНІЇ В СУБОТУ.

На основі франко-еспанського порозуміння в суботу переїде кордон перший транспорт добровольців з есп. червоної армії, разом 2.000 осіб; крім того приїде 300 ранених. Добровольців, що не є французькими громадянами, відішлють до їхніх країв.

ВІДГУКИ ДНЯ:

Прикра тема, але тема.

„O czem tu pisać na paryskim bruku — писав колись Адам Міцкевич, а я нині зацитував. Фактично, про що тут писати!?... Бувають часи, коли ніщо, або дуже мало що діється, а як і діється то таке, що ніяк його в фейлетон упхати. Так як розчепірений корінь до мішка. Пхаєш силою, відростки зачіплять і подруть мішок, обітнеш відростки — мало що дерева лишиться.

Ні сяк, ні так...

В такий час не кажіть, що роля фейлетоніста в газеті вдячна. Він тоді як захриплий співак, що згідно з контрактом мусить співати, але захрип. Не заспіває — можуть йому виповісти і тратить популярність, заспіває слабо — тратить славу.

Нині направду був я в великім клопоті. Написати треба, а тут... як вище було сказано. Але дай Боже здоровля людям злої волі — прийшли мені з поміччю. Панове ендеки зі „Слова Народового" видрукували фейлетон якогось господина, що скрився під ініціяли Й. В. Ц., а свій твір затитулував „Українізація церкви".

В тім фейлетоні..., та що буду переповідати. Ніяке слово не переповість. Треба пити воду з джерела:

„Gruchnęła straszna wiadomość, przejmująca do szpiku kości i mrożąca krew w żyłach..., „Hołowa" miejscowego „Kružka Ridnoi Szkoły zginęła w czasie nieszczęśliwego wypadku. Nie ubłagana śmierć przerwała niespodziewanie pracowite pasmo jego życia, pasmo walki o postęp o kulturę, o oświatę, o... w chwili — powiedziałbym — najmniej odpowiedniej... Trudno...

Po długich przygotowaniach nadszedł dzień pogrzebu.

Długo paroch odprawiał przepisane obrządkiem wschodnim modlitwy, pokropił ciało na ostatnią drogę, a po tym rzewnie i przeciągle zawodził — prosząc Boga o lepsze miejsce w niebie. Chór zapiał. Baby zapłakały, pociekły obficie łzy — jak sok z duszonej cytryny. Żegnali go wszyscy. Dla uczcenia zasług przybyli delegaci i delegatki z powiatowego miasteczka, miejscowi i okoliczni działacze — towarzysze zmarłego, no... i orkiestra dęta ze swoją „hołowa" — największa atrakcja wsi, magnes przyciągający obojętnych politycznie i dzieci. Towarzysze wzięli trumnę na ramiona, a jeden z delegatów przemówił. Słowa przemówienia, chwalącego zasługi zmarłego, padły na zebranych razem z kroplami deszczu. — To niebo płacze! — wołał delegat. Rzeczywiście — płakało z każdą chwilą coraz więcej tak, że jegomość radził się diaka, czy nie zatrzymać się z wyruszeniem pogrzebu."

І так далі і так далі про не щось політичне, романтичне, чи буденне, а про смерть! Досі думав я, що смерть це така пані, що супроти неї кожний, хто має претенсії на культуру бодай у мінімальних вимірах, мусить бути чемний. Показується, що ні. Господин Й. В. Ц. напевно любить горлати про війну культури з варварством, напевно має себе за носія культури в джунґлях Галилеї.

Але остаточно вільно йому і це і те, коли він такий удався. Зате до „Слова Народового" я дуже розчарувався. Мені все здавалося, що ендеки які є такі є, але мають інтеліґентних людей всюди, тим більше в редакції. Показується, що справа не стоїть так добре.

Колиж це тільки недогляд, то редакція повинна дати такому фейлетоністові „ляуфпас" і переказати, що в нас жаден фейлетоніст не буде собі кпити з його смерти.

Галактіон Чіпка

НОВИНКИ.

— Конфіската „Діла". Вчорашне (249) число „Діла" підпало конфіскаті за цілу передову статтю включно з наголовком і за один уступ з 1-листопадового свята в Коломиї. Тому, що цензура повідомила про конфіскату дуже пізно і довелося друкувати другий наклад, наші читачі дістали це число з великим опізненням не з нашої вини.

— Подяка. Замість особистої подяки Всім Тим, котрі були ласкаві зложити мені побажання з нагоди моїх імянин, складаю на Українську Захоронку 20 зол. — **Д-р Дмитро Левицький.**

— Найвища пора! Кожна річ, зокрема книжка, тоді щойно приносить повне вдоволення, коли по використанні її (по прочитанні) вона не обтяжує Вашого конта ніяким довгом. Віримо, що наш календар „Криниця" з календарем-термінарем Вам подобався й Ви вдоволені з його прибутку. Ви його досі не звернули, значить, ми далі сподіємося, що вже внедовзі Ви пришлете належність 1.50 зол. за „Криницю" на наше конто ПКО ч. 504.060. 1—3

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— Українські авдиції із закордонних радієвих стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— Прилюдна збірка переведена дня 16. жовтня ц. р. під львівськими церквами принесла кружкові Р. Ш. ім. Короля Данила у Львові 523.30 зол. Старшина кружка подає це до прилюдного відома і рівночасно складає Хвальним Кружкам та їх Членам подяку за поміч у переведенні збірки, а тим, що своїми лептами наповнили пушки щире Спасибіг. — **Старшина кружка Р. Ш. ім. Кор. Данила.**

— Святочне відкриття нововибудованого трикільометрового відтинка вул. Городецької що тягнеться від останньої трамваєвої зупинки на Богданівці до Скнилова, відбулося в четвер 10 ц. м. передполуднем. При тій нагоді відповідну промову виголосив президент м. Львова та один з міських радних.

— Конфіската журналу „Рідна Школа". Журнал „Рідна Школа" ч. 21 з 1. листопада ц. р. сконфіскувало львівське городське староство і забрало цілий наклад за частину вступної статті „У двацятьліття", за один відступ статті Льва Ясінчука „Кружки Рідної Школи як станиці національного духа" та цілий фейлетон Івана Герасимовича „Відгомін наших днів у дитячому світі". — Конфіската прийшла так пізно, що ввесь склад уже розібрано і внаслідок того не можна було видати поконфіскаційного числа. Тому цією дорогою прохаємо наших передплатників не реклямувати ч. 21 журналу „Рідна Школа". — Чергове число вийде в половині листопада ц. р. — **Видавництво журналу „Рідна Школа", Львів, вул. Сикстуська 46.**

— Карпатська Україна в історичному розвитку. В пятницю 11. ц. м. в год. 8-ій вечором д-р Сократ Іваницький говоритиме в салі Українського Наукового Інституту в Берліні про Карпатську Україну в її історичному розвитку.

— Українські авдиції у словацьких радіовисильнях. Пресова Канцелярія уряду Карпатської України подає урядові комунікати в Хусту через дві словацькі радіовисильні Братиславу (на середніх хвилях) і Банську Бистрицю (на довгих хвилях). Удень краще чути Банську Бистрицю, вечором Братиславу. Обі радіовисильні подають комунікати в таких годинах: 7.05, 11.05, 12.55, 14.10, 16.05, 19.10, 21.05, 23.05.

— ЦЕСУС виключили з міжнародного союзу студентських організацій? Праський „Український Тиждень" з 6. ц. м. (ч. 32) повідомляє, що Центральний Союз Українського Студентства виключено з Міжнародного Союзу Студентських Орґанізацій. Це сталося на домагання польських і румунських студентських орґанізацій.

— Україніка. В „Časop. pro dejiny venkova" за 1938 р. (ч. 3) поміщено розвідку проф. О. Мицюка „Rok 1848 a uhersti Rusini" (ст. 133—142), також його рецензію на „Науковий Збірник Т-ва „Просвіта" в Ужгороді" за р. 1936 (ст. 179). У книзі д-ра Dumitru Granjala „Rumunske vlivy v Karpatech", виданій р. 1938 в Празі (563 ст.) при Славянськім Інституті, чимало матеріялу для українознавства, а саме про мовні румунсько-українські вземини в Карпатах. Нова книжка „Slov. Prehledu" містить статю Яна Славіка „Доведена причина славянської невзаємности", в якій значне місце приділено протиукраїнській політиці Польщі. В. Харват інформує про участь українців у парляментарних виборах у Польщі. Українському культурному питанню в Галичині присвячений допис Марії Роздольської.

— Нищать українські вивіски у Львові. До помешкання лікаря д-ра О. Філяса (вул. Сапіги ч. 21) прийшло в середу 9. ц. м. трьох польських студентів і зажадали від його дружини, щоб лікар усунув свою українську вивіску. Очевидна річ, дістали відмовну відповідь. Тоді студенти вийшли з помешкання і замазали смолою українську вивіску. Цього „подвигу" доконали польські студенти у присутности поліцая ч. 273 чи 274, який преспокійно приглядався цій „культуртреґерській" акції польських студентів і зовсім не реаґував на це.

— До відома Дирекції почти у Львові. Редакція дитячого журналика дістала листа з Долинщини, з місцевости Дуба. На коперті заадресовано: Шановна Редакція „Світ Дитини" по українськи та Львів і навіть вулиця по польськи. Якийсь закукурічений ендецький політик у почтовому висильному уряді або у львівській сортівні перекреслив українську адресу і написав по польськи „Świat Dziecka", додаючи дописку: „Hańba Hajdamakom" (гайдамаком" через велике „Г"). Цей факт подаємо до відома дирекції почти у Львові і міністерству почт та телеграфів у Варшаві. Коперта находиться у редакції „Світа Дитини". Це сумно, що в державних установах, призначених для загальної ужиточности, можуть мати голос урядовці, які обтяжені хоробливою манією українофобства!

— За зневагу д-ра Ст. Штайґера почався 9 ц. м. у Львові сензаційний процес проти адв. д-ра Позовського. Його обвинувачує адв. д-р Штайґер з Бендзіна, що він промовляючи як оборонець у процесі Добошинського висловився м. і. що Штайґер кинув бомбу на президента Польщі, хоч його суд увільнив від цього закиду. Адв. д-ра Штайґера заступає адв. Ляндав, підсудного боронять адвокати: Мацейко, Мацелінський мол., Надаховський і Панцевич.

— Розправи проти українських священників. Перед окружним судом у Станиславові відбулися дві розправи проти трьох українських священників за „українізування" прізвищ. В одній судили греко-кат. пароха Олеші, повіт Товмач, о. В. Скоропецького, за „вукраїнізування" одного з новобранців у виказі, предложенім адміністраційній владі. У другій справі судили ще двох греко-кат. священників: о. Ілю Лабія з Отинії й о. Олександра Левицького з Винограду, пов. Товмач за „зукраїнізування" прізвищ у виказі, пересланому міській управі в Отинії. Обі справи суд відложив.

— Масові ревізії та арештування в Раві Руській і в повіті. В ночі з 29. на 30. жовтня ц. р. поліцаї з поодиноких поліційних станиць перевели ревізії майже в кожнім селі повіту в кількох громадян, а по переведенні ревізії, хоч у цих громадян нічого не найшли — їх арештували. І так, поліція арештувала Зраду Василя з Вільки Вербицької, Панаса Івана, Ромаха Мих., Стефанова Івана з Вільок Мазовецьких, Думича Олексу, з Замку Думичів, Сліпця Ілька, Баса Петра з Білої, Стефанишина Якова з Камінки Кривого, Зеленого Андрія з Камінки Боброїдів, Приступу Володимира, Вітика Гриця Приступу Осипа, Остапика Івана з Корчмина, Стецяка Омеляна, Стецяка Михайла з Немирова, Полюгу Мирослава, Любінецького Івана, Осідача Богдана, Приймівну Дарку, Прийму Володимира з Рави Руської (обоїх Приймів по переслуханні звільнено) Крису Стефана, Макуха Стефана, Шемлія Михайла з Піддубець, Коцика Н. з Угнова. — Крім цього на святі „Просвіти" в Домашеві в дні 30. жовтня ц. р. поліцаї з Брукенталю, арештували делеґатів чит. „Просвіти" з Угнова, а саме: Стирка Якова і Фаріона Франца тільки за те, що вони прибули на це свято. — В кожному випадку майже з кожної місцевости поліція забрала по дві-три особи. Тому, що в повіті панував і панує спокій попросту не зрозуміле в імя чого поліція переводить ревізії й арештування. Краще було б, щоб поліція звернула енерґію в напрямі охорони людського майна і життя перед щоденними бандитськими нападами.

— Нові поліційні станиці установлено в бережанському повіті: у Вербові та в Потоці

— **Розвязали дві читальні „Просвіти" у Стрийщині.** Стрийське староство розвязало рішенням з дня 21. жовтня ц. р. одну з найдіяльніших читалень „Просвіти" у Стрийщині в селі Нежухові, бо мовляв, дня 16. жовтня ц. р. скликано анкету до читальні без дозволу адміністраційної влади. В дійсности дня 16. м. м. відбулися сходини членів читальні, що начислює їх понад 200 осіб, на які прибув філіяльний урядовець „Просвіти" зі Стрия. З цієї самої причини розвязало староство читальню „Просвіти" в Добрянах, що начислювала понад 300 членів. Проти обох рішень внесено відклик до воєвідства у Станиславові.

— **За приналежність до К. П. З. У.** відбувся перед трибуналом окружного суду у Станиславові процес проти Марівла Пашковського та його 16 товаришів. Трибунал засудив М. Пашковського на 8 років вязниці, його наречену Кляру Шпріц на 5 років, Софію Астман на 7 років, Хаїма Баля на 6 років, Сальку Фішлер, Фриду Туртель та Абрагама Габера по 5 років, Хайку Шіндлер на 4 роки, інших підсудних суд засудив від 2 до ? років вязниці.

— **20 комуністів відповідало перед судом** у Дубні під закидом протидержавної агітації. Пропагандою кермувала 28-літня Марія Параскевія, що організувала по селах комуністичні ячейки. Параскевію засудили на 12 літ вязниці. Решту підсудних покарали карами від 2-ох до 8-ох літ вязниці.

— **11 розбитих вагонів у залізничій катастрофі.** На залізничій стації у Бакончицях під Перемишлем трапилася 8-го ц. м. залізнича катастрофа, на якій зударилися вагони вантажного поїзду з вагонами, що стояли збоку. У катастрофі розбилось 11 вагонів; один вантажний вагон перевернувся, кілька вискочило з рейок. Шкода сягає 10.000 зол. Влада припинила в урядуванні чотирьох залізничників: В. Найдека, В. Вінчура, Ф. Войтовича і Ст. Матиса — за те, що своїми фальшивими сигналами спричинили катастрофу.

— **Вмер голова синдикату французьких журналістів.** Ніччю на середу вмер внаслідок удару серця у віці 70 літ Жорж Бурдон, голова синдикату французьких журналістів, основник міжнародньої федерації журналістів, визначний літературний і драматичний критик.

— **Італійські летуни перервали лет до Токіо.** Італійські летуни Манер і Люальді, що вибралися до Токіо припинили лет у Бейруті, бо їх літак ушкодився підчас причалювання в Бейруті. Радіотелеграфіст контузіонований внаслідок вкладування електрики. Все-ж Манер і Люальді побили рекорд швидкости на просторі Рим—Бейрут, який перелетіли за 5 годин з пересічною швидкістю 474 км. на годину.

— **Гостра критика провідника безбожників.** „Ізвестія" помістили на днях статтю відомого безбожника Веріна з гострою критикою діяльности Ярославського, який є провідником союзу безбожників. Верін закидає Ярославському, що безбожницький рух розвивається дуже слабо, пропаганда нездарна, відчити відбуваються дуже рідко і т. п. У звязку зі 120-літтям уродин Карла Маркса Ярославський видав брошуру у справі боротьби з релігією. Ярославський запевняє, що на совітській території є 30.000 церков і костелів, а в самій Москві є ще 18 церков і 83 священиків, з яких ледви трьох має менше ніж 40 років. У Гомлі Г. П. У. арештувало православного єпископа за протикомуністичну діяльність.

— **Масове затроєння алькоголем** і кріваві бійки занотовано в Москві і Ленінграді, де відбуваються ріжні паради з нагоди 21-ліття комуністичної революції. Першого дня по дефіляді на Червоній площі уладили майже в усіх робітничих клюбах бенкети для вибраних гостей. На бенкетах запивались до безтями горілкою, званою давніше „риківкою", тепер „ворошиловкою" та українським шампаном, що його виробляють в районі Одеси. Вечором вулиці Москви і Ленінграду були переповнені пияцими, так, що каретки ратункового поготівля мусіли раз-у-раз відвозити затроєних алькоголем до шпиталів. На передмістях Москви доходило постійно до кріваних бійок між пияцями і тому багато зпоміж них ранених.

— **Убив хлопчика, бо перешкоджав йому працювати.** У Празі повісили 26-літнього Шепанка, який вбив 5-літнього хлопчика за те, що перешкоджав йому працювати. Тіло хлопчини знайшла поліція під підлогою. Там теж скрив убивник тіла двох убитих молодих жінок, які приносили йому їсти.

— **Нагла смерть підчас виборів.** Підчас парляментарних виборів у Злучених Державах трапилося безліч цікавих і характеристичних випадків. І так у м. Портлянд у стейті Орегон померла нагло на удар серця 72-літня старушка у хвилині вкидання своєї картки до урни. Комісія рішила, що відданий голос померлої є важний. В місті Вілеямсон у стейті Вірджінія двох важко недужих голосувало за дозволом виборчої комісії телефонічно. Оба недужі голосували на двох ріжних кандидатів. У 42-ій виборчій окрузі в Ню Йорку зявився лиш один виборець, рабін синагоги. Тому що ладу у виборчім бюрі берегло чотирьох тайних аґентів і двох поліцаїв — голос рабіна коштував адміністрацію стейту Ню Йорк 500 долярів.

— **За непристойні вислови міських радних.** Міністр внутрішніх справ Арґентини завів цензуру в арґентинських радіовисильних стаціях і заборонив трансмітувати радіостаціям хід нарад міської ради в Буенос Айрес з огляду на непристойні вислови міських радних, які вживають їх на засіданнях.

— **Вбивство італійського князя.** На вулиці в Міляно згинув від револьверових стрілів 69-літній князь Люіджі Альберіко Трібульціо. Вбила його 40-літня Марія Антонієтта Ляццаріні. Вбитий належав до найстарших родин у Міляно, його жінка й дочка — двірські дами.

— **Сильний землетрус** навістив у вівторок 8. ц. м. в год. 4.15 вранці Відень з околицею і тревав 7 хвилин. Землетрус заподіяв великі шкоди, бо повалились комини і дахи домів. Найбільше потерпіло містечко Емрайхсдорф під Віднем. Населення втікало масово з Відня і містечок на поля. Жертв у людях не було. Землетрус відчули теж у Празі, Братиславі і на Мадярщині.

— **Ріжні вісти.** Англійські летуни побили на трьох бомбовиках світовий рекорд довжини лету на трасі Льондон-Сідней. Вертаючись до Англії летуни задумали перелетіти трасу Сінгапур-Льондон без осідання. — В Тель-Авів у Палестині помер найстарший віком мешканець Дікштайн у 117-му році життя. Дікштайн походив з Луцька. — В 1937 р. було в Німеччині 52.882 кооперативи, з того 20.005 кредитових кооператив.

— **Недуги переміни матерії.** Досліди на полі лікарської науки щодо переміни матерії виказують, що вживаючи природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** осягається знамениті висліди.

—o—

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „ВЯЗНИЦЯ БЕЗ ГРАТ".

Французька фільма що зображує життя бідних дівчат у карному заведенні для поправи їх характерів і прогріхів. Кільканадцять дівчат попадає у таке заведення з ріжних причин: за такі малі провини як волокитство, неслухняність, брак домашньої опіки або погані нахили унаслідковані по батьках. Строгі виховниці вживають супроти них касарняних метод: вязниця, побої, позбавлення їжі, холодна келія, примусова фізична праця. Чим більше дівчата бунтуються — тим більша спадає на них кара. Фільма дає мало картин знущання, бо вона вся присвячена праці над обновою виховних метод у карному заведенні. На місце старої злющої директорки приходить з міністерства молода, модерна виховниця, що хоче прихилити собі серця дівчат і зрозуміти їх спонуки. На тлі понурого заведення розіграється погідна ідилія двох пар, в осередку якої стоїть молодий лікар цього заведення. Дуже гарно виведена психічна переміна збунтованої дівчини, що пробує кілька разів утікати на волю і має сміливість казати правду в очі, без огляду на прикрі наслідки для себе. Не менше цікаво зображений конфлікт молодого лікаря між його нареченою і одною з вихованиць заведення. Фільма добре зроблена, має зворушливі, цікаві моменти з першорядними акторами, між якими на першому місці стоять Роже Дішен і Корина Люшер.

КІНО „ПАЛЯС": „МЕЖА".

Польська фільма за повістю п. з. „Границя" відомої письменниці С. Налковської. Історія молодого, інтелігентного, енергійного та чесного інжиніра, що вернувшись після студій у Парижі заплутується водночас у дві справи, на око зовсім звичайні, а проте лиховісні своїми наслідками. Перша — перелетна знайомість з бідною дівчиною в домі своїх батьків на селі, друга — велике будівельне підприємство на вогких теренах. В одному і другому випадку герой хоче піти за голосом своєї совісти і повестись якнайчесніше, але у хвилинах слабощів сходить з простої дороги. Ці його помилки належать немов-то до таких, що їх роблять „усі" і які всім „проходять насухо", але за ним вони тягнуться як прокляття усупереч його найкращій волі все направити та загладити.

Фільма виведена короткими енергійними сценками, що не томлять; є в ній навіть деякі нюанси, що вказують на щораз-то поважніше намагання видобутись із готового шабльону фільмової мельодрами. А проте коли порівняти „Верес" Родзевичівної з „Межею" Налковської — перевагу має перша фільма зроблена з сентиментальної, трохи наївної повісти. Причина тут та, що все те, що складається на вартість повісти Налковської — глибока психольогічна аналіза атмосфери дому у великому місті, де на кожному поверсі душаться інші люди випарами інших клопотів, пересудів і пристрастей, у фільмі залишена на боці, як матеріял, з яким нема що зробити. Ми бачили недавно кілька французьких фільм з подібним сюжетом і в них режисери зуміли саме добути той настрій, що надає звичайним буденним явищам барви великої людської траґедії. „Межа" має дуже добрих артистів, а проте залишає вражіння звичайної кримінальної історії.

КІНО „АТЛЯНТІК": „БУЛЮ".

Ця фільма Парамавиту зроблена на підставі сензаційної повісти Еліота самим автором. Її дія проходить на одному з гавайських островів серед дикого племени сакаїв, що вміють позбуватися білих людей затроєними стрілами. Молодий безбоязкий англійський капітан виїжджає на острів сакаїв, щоб боронити чести свого батька, який написав у свому передсмертному творі, що серед сакаїв досі утримується звичай жертвувати невинну дівчину білому тигрові Булю, якого там уважають богом. Учені та дослідники не вірять у білого тигра, мовляв, ніхто його досі не бачив. Оця фільма повторяє з малими змінами картини, які знаємо з великих дослідчих фільм, де бачимо диких звірів серед джунглів і сміливих мандрівників серед тисячних небезпек. Усе тут за відомим шабльоном — непохитний анґлієць, що пре спокійно на певну смерть, сентиментальна наречена, що порозумівається з ним на тисячі миль радієвою розмовою, танці дикунів серед жертви засудженої на смерть, чудесне спасення — подвійне: і бідної дівчини і її спасителя, якому вона віддається. Чи білі тигри справді існують — про це глядач так і не знає до кінця, хоч бачить страшного білого тигра. Деякі сцени як напр. з дикуном, що втікає на кораблі з клітки, ефектовні.

—o—

Дописи.

ГАЛИЧ.

Посвячення „Районової Молочарні" в Галичі. Дня 30. жовтня ц. р. відбулося посвячення новозбудованої Районової Молочарні в Галичі у стіп колишньої Замкової Гори боярина Судислава. Посвячення довершив о. дек. Янович в асисті о. радн. Чолія та о. проф. Ласовського. В черги виголосив промову о. дек. Янович. Привіт від імени Ревізійного Союза Українських Кооператив зложив ред. З. Пеленський, від „Маслосоюзу" дир. Палій і д-р Володимир Мурович від міщанської читальні в Галичі. Громадянства з галицького району, що будь-що-будь причинилося до збудування такої величавої будівлі, було небагато, бо дир. Водославський не вислав запрошень до поодиноких доставців молока та установ галицького району. По посвяченні дому відбулась гостина для запрошених гостей в гарній салі Районової Молочарні.

ЗАЛІЩИКИ.

Рільнича вистава в Заліщиках. При кінці вересня і в початках жовтня цього року уладив комітет [illegible] збору у Заліщиках в будинку державної вселюдної школи регіональну рільничу виставу, на яку прислали багато пропаґандивного матеріялу з ділянки господарства та популярні брошури й ріжні експонати польські рільничі т-ва, фірми і приватні особи. Замітні зпоміж них: [illegible], [illegible] синдикат у Львові, „Рольнік Польскі" й інші. Багато експонатів дали на виставу і приватні особи, а між ними видніло доволі й українських імен. Зпоміж приватних осіб найкраще представлялася група експонатів з ділянки садівництва й городництва [illegible] зі Заліщик. Гідні уваги були експонати з ділянки пасічництва дідички Немировської з Кошиловець, [illegible] Кокуревича з Городов (садівництво), дідича [illegible] з Дзвиняча (виноградництво), та експонати багатьох селян з ділянки садівництва й городництва із заліщицького та борщівського повіту. [illegible] представлялася група експонатів управи дібр у Шутроминцях, що є фундацією ім. П. К. Гогендорфа, призначеною на рільничу школу, якою завідує дир. [illegible]. Експонати цієї групи були [illegible]: 8 китиці винограду, 10 горіхів і 5 грушок. Слід додати, що після фундацією завідував по війні інж. [illegible], який [illegible] розумній і дбайливій господарці [illegible] лишив коло 150.000 зол. готівки, яка розплилася за його наслідників.

Свято хрещення України, що відбулося дня [illegible] ц. р. в Заліщиках, було доказом величавої [illegible] її вірних, що стоять непохитно під прапором [illegible]

лодимира Великого. Щоб дати змогу широким масам народу взяти участь у цьому ювилейному святі, злучено його з місцевим храмовим святом Покрови Пр. Богородиці. В навечерія свята станув до Всенічного о. д-р Василик зі Станиславова; велике число вірних приступило до св. сповіди в наміренні ювилею хрещення України. В день свята відправляли богослуження довколичні священики. Відтак була торжественна Служба Божа в асисті діяконів. По Службі Божій улаштовано похід через місто в супроводі процесії та 12 священиків, за якими йшли предстоятелі наших установ і вкінці велике число вірних у числі коло 8.000. Похід був прегарно зорганізований і представляв собою знірцево уложену картину. На чолі походу за процесією несло на раменах 30 молодих хлопців з Добрівлян важкий дубовий Володимирівський хрест, немаче символ нашої 1000-літньої важкої історичної долі. По обох боках хреста йшли рядом дівчата в народніх одягах. По поході відбулося на церковній площі посвячення і вкопання хреста. З приводу цього небуденного свята виголосив у часі Служби Божої і по посвяченні хреста глибокі змістом проповіди о. д-р Василик. Підчас цілої урочистости співав гарно місцевий мужеський хор.

Повітова кооперативна анкета. Заходом кредитової кооперативи „Українська Каса" в Заліщиках відбулася в салі „Народнього Дому" 26. X. повітова кооперативна анкета, якою проводив адв. В. Барвник. Темою нарад була дрібна масова ощадність! За підставу до нарад послужив зразковий реферат відпоручника Центробанку у Львові м-ра Лозинського та обширне звідомлення про осяги дрібної ощадности в повіті гром. Скалецького. В нараді взяло участь коло 100 відпоручників сільських кооперативних установ. Прибув теж відпоручник Р. С. У. К. зі Львова інж. Кіцера та відпоручник П. С. У. К. з Борщева д-р інж. Нянчур. У річевій та палкій дискусії, що виявилася по рефераті, порушили учасники основно не лише справу дрібної ощадности та кредитової кооперації, але ще й дуже важну і пекучу для Заліщик і заліщицької округи справу складниці в Заліщиках для закупочно-збутової кооперації. Свое домагання мати в Заліщиках складницю мотивували присутні тим, що сільські кооперативи через брак складниці в Заліщиках примушені полагоджувати свої закупи поза П. С. У. К. і через це кооперативна ідея тратить свою виховно-організаційну силу. Отже якщо буде негайно полагоджена справа складниці П. С. У. К. у Заліщиках, то тоді зросте в силу і кредитова кооперація, а тимсамим і дрібна ощадність, бо народ наявно буде мати змогу переконатися про творчу та могутню силу кооперативної зорганізовости як самооборонного чинника проти визиску. Нараду закінчено відспіванням національного гимну.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори філії Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Перемишлі відбулися в суботу 5. ц. м. у власній домівці. Збори відкрив голова філії дир. Е. Міхаловський згадкою про сучасну історичну хвилину, яку приявні вислухали стоячи. Опісля голова привитав шкільного інспектора та подякував йому за щиру опіку. Далі коротко переповів діяльність філії Інституту в минулому шкільному 1937-38 році. Вкінці подякував членам Виділу за щиру і корисну працю учительському зборові за совісне виконування своїх обовязків, підчеркуючи, що Виділ філії підобрав доброго управителя Інституту в особі д-ра Е. Цегельського, який з молодечим запалом та енергією занявся управою Інституту та його адміністрацією. І дійсно Інститут з кожним роком що раз краще виявзується зі свого завдання підносячи музичну культуру на вищий рівень. Перемиська філія має вже свою вироблену марку не тільки серед нашого громадянства, але і чужого — доказом чого може послужити факт, що і чужинці записують своїх дітей на науку музики. Минулого шкільного року філія поклала собі за завдання піднести співочу культуру на селах через виховання кадр сільських диригентів. Минулого року зорганізовано 6-ти місячний курс диригентів, який скінчило 15 осіб. Цього року рішено теж зорганізувати такий курс, але вже цілорічний. Звіти з діяльности Виділу філії В. М. І. ім. Лисенка зложили поодинокі його члени. Секретарський звіт зложив п. М. Марко, адміністраційний д-р Е. Цегельський, касовий інж. А. Артимович. По уділенні абсолюторії вибрано новий Виділ, у склад якого ввійшли: голова — дир. Міхаловський, члени: Стефанія Лужницька, М. Марко, м-р Ст. Наврочький, п. Софія Грицелюкова, п. Марта Девчукова і проф. В. Ляхович. До Контрольної Комісії увійшли: дир. Л. Батинський, дир. М. Зубрей і м-р Ю. Костюк.

З викладової салі. По літній перерві Виділи філій товариств Учительська Громада і Наукових викладів ім. П. Могили в Перемишлі рішили зорганізувати низку викладів в різних ділянок науки і культури, які відбуватимуться кожної неділі в 17-тій год. в салі Т-ва „Українська Бесіда". Викладатимуть перемиські прелегенти і запрошені з краю. Виклади в Перемишлі мають вже довголітню історію та добру славу. Цьогорічний інавгураційний виклад відбувся в неділю 30. жовтня п. р., на який Виділи згаданих товариств запросили проф. д-ра А. Княжинського з Коломиї, який дуже приступно і цікаво говорив на тему „На грані двох світів" (сучасна доба у світлі фільософії). Другий виклад виголосив в суботу 5. ц. м. проф. д-р В. Сімович на тему „Нові напрямки в новітній українській літературі". К—к.

ГЛИНЯНЩИНА.

Окружне свято „Просвіти". У Глинянах відбулося окружне свято „Просвіти" дня 9. жовтня п. р. Свято почалося Службою Божою, яку відправив о. дек. Володимир Плашовецький з Курович в асисті о. сов. Кміцикевича Осипа з Розворян. По Службі Божій відправлено панахиду, до якої станули о. дек. Плашовецький Володимир, о. сов. Осип Кміцикевич парох Полюхова Великого й о. Михайло Гаврилюк, парох Глинян. Підчас Служби Божої і панахиди співав муж. хор з Глинян під проводом дир. Дмитра Ірона. Відтак дуже змістову проповідь виголосив о. дек. В. Плашовецький. З черги відбулася в салі чит. „Просвіти" в Розворянах святочна академія з такою програмою: 1) Сонце з високого неба — хор міш. з Курович під проводом дир. О. Проціва; 2) Вступне слово — адв. Дячка Степана — голови філії; 3) Сонячне завтра — хор міш. з Курович; 4) До молоді — декламація В. Марковича з Глинян; 5) Блажен муж — міш. хор з Глинян під управою п. Бойкевича Ярослава; 6) З нами Бог — гуртова декл. з Богданівки; 7) Станьмо у громаду — хор міш. з Полюхова Великого під пров. дир. Вуєка Івана; 8) Просвітянська увертюра — орхестра під управою п. Тузи Василя з Глинян. 9) Значіння „Просвіти" і розвій читалень Глинянщини — реферат адв. Дужого Михайла — секретаря філії. 10) Крилос і Перепелонька — міш. хор під пров. дир. Гриціва Василя із Задвіря, 11) Вправи дівчат щитами — під управою Ірини Скрипчук з Розворян; 12) Честь Тобі Просвіто, Учітеся. Думи мої — хор з Замістя — під пров. дир. Гроностальського Стефана; 13) Хоч я ще дитина — діточа рецитація — з Розворян під пров. Ірини Скрипчук; 14) Просвітянський марш — орхестра з Глинян; 15) Рецитація — Станьмо в просвітянські лави — Евгенії Лотоцької і Петрів Дарії з Полтви та „Молодости раю" — діточа декл. Яйко Емілії рівнож з Полтви; 16) Сонячне завтра, Козака несуть, Люди мої — хор з Перегноєва під пров. дир. Копця Стефана; 17) Живий образ — чит. з Розворян. Свято випало величаво, яке спільними силами підготовили просвітяни з Глинян і Розворян.

КОЛОМИЯЩИНА.

Заборона кооперативного свята у Ґвіздці. „Український Кооперативний Банк" у Ґвіздці при співучасти кооператив Гвіздеччини приготовив на день 23. жовтня п. р. „Районове Кооперативне Свято". Це мало бути перше свято у Ґвіздеччині, тому зацікавлення ним серед громадянства було велике. В рамах програми свята мала відправитися в місцевій парохіяльній церкві соборна Служба Божа і посвячення кооперативного прапору. До соборної Служби Божої і посвячення прапору мали станути всі священики з гвіздецького району. По богослуженню мала відбутися дефіляда учасників свята і на площі Шевченка під голим небом святочна академія з дуже цікавою програмою. По академії на тій самій площі мав відбутися кооперативний фестин, а вечором в Народнім Домі вечерниці. Від РСУК мав взяти участь у святі дир. Остап Луцький. Свято не відбулося, бо повітове староство в Коломиї відкинуло подання, а свято заборонило враз з фестином і вечерницями рішенням з дня 20. X. „не взглядну на безпеченьство, поженднек і спокуй публічни". Слід згадати, що тиждень перед святом поліцай з місцевої станиці поліції кілька днів перед забороною староства заходив з канцелярії „Українбанку", щоб позривати афіші про свято в сінях Народнього Дому. В ночі перед згаданою інтервенцією поліцая хтось позривав в місті афіші про свято видруковані „Українбанком" і кольорові афіші РСУК „Всі до нас".

БУЗЕЧЧИНА.

Ювилей „Просвіти" в Побужанах. Дня 30. жовтня п. р. святкувало наше село 70-літній ювилей „Просвіти". Свято почалося Службою Божою, що її відправив місцевий парох о. І. Курчаба, який виголосив теж відповідну проповідь, звертаючи увагу громадянам на вагу й значіння „Просвіти". Рівночасно відправлено панахиду за всіх померших членів „Просвіти". Саме свято відбулося пополудни на церковнім майдані, що його вщерть виповнили мешканці з Побужан та околиці. Свято відкрив о. парох і привитав усіх присутніх гостей. На дальшу програму склалися декламації членів читальні з Побужан і Яблонівки, які стрінулися з великим признанням. Велике враження зробили декламації малих діточок, що теж гарно запрезентували себе в цьому святі. З черги п. Прищляк з Кудрявець подав в обширному рефераті розвиток просвітянської ідеї. З великим признанням стрінувся хор під орудою І. Романюка, що гарно відспівав кілька пісень. Передостанньою точкою свята були вправи дівчат з серпами, рушниками й вінками. Свято закінчив о. Курчаба візванням всіх присутніх до дальшої праці в рядах „Просвіти". По відспіванні національного гимну всі присутні розійшлися домів з гарним споминам з цього свята. Ч. П.

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина хору Д. Котка. По довшій перерві загостив до нашого міста хор Д. Котка та дав тут два концерти. Концерти пройшли з успіхом, хоч мусимо підчеркнути, що хор тепер не стоїть на такому високому рівні, як перед роками, за часів „першої пісневатаги". При дуже добрих басах перші тенори трохи за слабі і через те хвилинами крикливі. Зіспіваність, дикція, дисципліна в хорі на найкращому рівні. З виконаних пісень найбільше подобались „Лірники", „Закувала" (нечистий початок!) та дума про Сірка. Публика заповнила битком салю „Сокола".

З організаційного життя. В неділю 13. ц. м. відбудеться в салях „П. Т." окружна купецька анкета з рефератами про потребу організованости, обовязковости й точности в купецькому стані. Реферувати будуть: проф. Шанковський та проф. Ільницький. Б. Л.

—o—

Спорт.

НЕ БУДЕ ЗМАГАНЬ ЛЬВІВ — КРАКІВ.

Заповіджені на 13. п. м. змагання Львів — Краків ПЗПН відкликав, мотивуючи свое рішення тим, що Краків віддає того дня двох своїх найкращих грачів до репрезентації Польщі проти Ірляндії. Змагання Львів — Краків відбудуться мабуть аж на весну 1939 р.

ЧЕСЬКА ЛІГА.

Спарта — Жіденіце 3:1 (1:0); Славія — СК Пільзень 10:1 (4:1); Братислава — СК Лібень 3:2 (1:0); Кладно — Вікторія Жіжков 3:1 (2:0); Пардубіце — Шлеська Острава 2:1 (0:1); Наход — Батя Злін 5:1 (3:0).

В табелі веде Спарта перед Кладном. Кінець табелі замикає Вікторія Жіжков і Лібень.

МИСТЕЦТВА ІТАЛІЇ.

Ляціо — Новара 1:0. Больонія — Міляно 2:1; Барі — Ювентус 1:1; Дженова — Трієстіна 2:0, Амброзіяна — Люккезе 7:0; Ліворно — Лігурія 0:1; Наполі — Люкена 0:1; Торіно — Рома 0:1.

ЗА ЧАШУ ТШАМЕРА-ОСТЕНА.

(Віденська група).

Рапід — Австро Фіят 5:1, Адміра — Вієнна 0:0, Вакер — Вінер СЦ 0:1; Грацер СЦ — Австрія 3:2.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА. Двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XIV. Ч. 17—18. З 1. вересня 1938. Львів. Зміст: У. С.: З олівцем у руках. — М. Сокіл про Аморину. — М. Палій: Виноградні свята. — М. Пестерник: Міжнародня виставка ремесла. — Допис із „того боку". — У. С.: Одинаки в таборі. — І. Домічевська: Три тижні у Верохті. — О. Цегельська: Жінка-дружина чи жінка-мистець? — Рода-Рода: Бобо. — Одяг дитини. — Недуги домашніх працівниць. — О. Бережницька-Будзова: Осінні роботи. — Перекуски з огірків. — Як вибирати тканини? — Дрібне, але практичне. — З нашого досвіду. — Приписи, ручні роботи. Вишивання низом. — Фірми для всіх. Вісти з жіночого світу. — В. Петров: Аліна й Костомаров.

ЖИТТЯ І ПРАВО. Вістник теорії і практики. Чвертьрічник. Рік XI. Ч. 3. Вересень 1938. Львів. Зміст: Юрій Старосольський: Карне право в УСРР. — Д-р Роман Перфецький: До закону про упорядкування ґрунтових спільнот. — З життя нашої організації.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Місячник. Рік І. Ч. 3—4. Вересень—жовтень 1938. Львів. Зміст: Іван Чепак: Непоправні сили. — (б. л.): За правильне розуміння студій. — Володимир Янів: За розвову тяглість студентської думки. — Мирослав Прокоп: На порозі невідомого. — Мирослав Стиранка: Кріза інтелігенції. — Зиновія Кравців: Сила слова. — Степан Осінський: Чи асиміляція жидів? — МихайлоПалідович: Завваги з приводу одної повісти. — Олександер Охримович: До проблеми сучасного індивідуалізму. — (в. б.): Про домосуа. — Дописи. — Від Адміністрації.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий місячник. Рік 8. Ч. 9. Вересень 1938. Львів. Зміст: С. Ґеорґе: Не пізнав. — У. Кравченко: 988. — Р. Кедрo: Пощо вязати? День. — Дж. К. Честертон: Стріла з неба. — Ю. Липа: Чаклун із хутора. — В. Королів-Старий: На могилу Достойної Людини. — Р. Костельник: Розмови з Христом. — Рецензії. — Нові книжки.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік II. Ч. 9—10. Вересень—жовтень 1938. Стрий. Зміст: Д-р Федір Стешко: Бортнянський та Чайковський. — Феруччіо Бусоні: Спроба нової естетики музики. — Д-р Зиновій Лисько: Сучасні музики Великої України. — Мирослав Антонович: „Легка" музика. — Антін Рудницький: Зустрічі з українськими музиками в Америці. — Д-р Зиновій Лисько: Повстання нашого національного гимну. — Михайло Гайворонський: Всього потроху. — Хроніка й рецензії. — Бібліографія. — Збираймо музичні матеріяли. — Музичні події в світі. — Пресовий фонд У. М.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 11. XI. год. 6. веч. „Галузка розмарину".

Субота 12. XI. год. 7.30 веч. „Закохана королева", прем'єра.

Неділя 13. XI. год. 12. вполд. „Королевич Рак" вилав; год. 4. попол. „Останні ночвини"; год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Український Театр ім. І. Котляревського.

ВИННИКИ:

11. XI. Орфей у пеклі.
12. XI. Найкращий чоловік.
13. XI. Слово о полку Ігоря.
14. XI. Пригода в Черчі.
15. XI. Зоря над Почаєвом.
16. XI. Лісова пісня.

В тому самому часі Театр виставить три вистави в Підберізцях.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

БУДЗАНІВ:

11. XI. Казка старого млина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Гегенша".

АТЛЯНТИК: „Було", екзотична фільма.

БАЛТИК: „Королівський свічник" (з Люїзою Райнер).

ВАНДА: „Чарівниця з Салем", „Кід Галагад".

ҐРАЖИНА: „Парижанка" з Даніелею Дарє.

ЕВРОПА: „Вязниця без крат".

ЕМПІР: „Царівна Сніжинка" Вальта Діснея.

КАСИНО: „Алярм на морі".

КОПЕРНИК: „Остання бригада".

МАРУСЕНЬКА: „Професор Вільчур".

МЕТРО: „Роберт і Бертран".

МІРАЖ: „Порт Артур" із Даніелею Дерів, Ад. Вольбрікком.

МУЗА: „Розалія".

ПАЛЯС: „Границя".

ПАКС: „Дипльоматична жінка".

РАЙ: „Шейк" з Рамоном Новаро.

РІЯЛЬТО: „Лікар гарних жінок".

РОКСІ: „Олімпіяда"

СВІТ: „Нужларі"; „Париж в огні" (обі серії разом).

СТИЛЕВЕ: „Індія говорить" і ревія.

ТОН: „Личенько" із Шерлі Темпль, „Каліф із Багдаду".

УТІХА: „Тони Парижа" й ревія.

ХИМЕРА: „Ля Габанера" (Зара Леандер).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кафе і Син)
„Єгипет: Каїро, Олександрія, Мар-Саба, Теби".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 11. листопада 1938.

6.42 Музика з пл., 7.00 Ранішній денник, 7.15 „Від мазурка Домбровського до І. бригади" муз. авд., 8.15 Музика у вик. орх., 8.45 У 20. роковини незалежности Польщі (богослуження, промови, дефіляда, репортажі), 13.00 Музика у вик. орх. і солістів, 14.30 Польське військо у нар. пісні, муз. авд., орх., тенор, 15.00 Збірна авдиція, 16.00 День волі, день радощів, розр. концерт, сопран, тенор, хор, 18.00 Літературно-муз. монтаж, 19.00 Промова, 19.50 Музика у вик. орх., 20.00 Концерт у вик. злучених орхестр і хору форт.; у перерві коло год. 21.00 Вечірній денник, 22.15 „Велиности, кому злагу твою дали", літ.-муз. авд., 22.45 Концерт військ. орх.; у перерві в год. 23.00 Останні вістки, метеорольог. вістки.

Субота, 12. листопада 1938.

6.50 Музика з пл., 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Романси та каприси, пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Музика у вик. орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Хліборобська біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Авдиція для дітей, 15.30 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий денник і господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Флет і арфа, пл., 16.45 Спогади з ПОВ, 17.00 „Дон Пасквалє" опера Доніцетія у скороченні, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Варшава 11. листопада 1918, 19.00 Промова, 19.15 Концерт легкої музики у вик. орх., тенор, 20.25 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Музика та гумор: орх., спів, гітара, кельофон, віброфон; у перерві коло год. 21.30 „Мешкання до винайму" скеч, коло год. 22.15 „Телефонічний чортик" монольог, 22.55 Огляд преси, ост. вістки, метеорольог. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава I — Рашин).

Неділя, 13. листопада 1938.

7.20 Орх. музика, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Огляд ринків рільних продуктів, Нар. музика, спів, цимбали, 8.45 Поздоровлення, Значіння та методи самооснати у т-вах хліб. прикосиблення, хор, коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.45 Авдиції для дітей і молоді в рамцях радіопрограм, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 Шляхом барських конфедератів, 13.11 Орх. музика, спів, 14.40 Всього по трохи, авд. для дітей, 15.00 Адам Асник, основник ТШЛ, слово-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Скрипк. твори в супр. форт., 17.00 Воєнні листи, літер. нарис Корн. Масушинського, 17.10 Військ. мельодії, пл., 17.30 Орх., ревелерси, сопран, тенор, скрипка; у перерві в год. 18.10 Хвилина бюра студій, 19.20 Чиста криниця заробляє більше, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Концерт легкої музики, орх., сопр., 20.10 Спортові вістки, 20.15 Інформаційні вістки, спорт. політ. огляд, веч. денник, муз. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика, 21.40 „Схоплення Сабінок" вес. авд. 22.20 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 11. листопада 1938.

БЕРЛІН 17.00 Соната на форт. і віол. Рахманінова, 18.00, 19.00 „Пташаче весілля", орх., хор, сол., 21.10 З опер. БІЛГОРОД 18.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 12.30 Орх., 17.30 Форт., 18.30 Циг. музика, 19.10 Комунікати, 21.20, 22.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 16.00 Орх., 18.35 Концерт солістів, 20.10, 21.00 Від увертури до фіналу, 22.30 Розр. концерт. КЕНІҐСБЕРГ 20.10, 21.00, 22.00 „Реквієм" Верді, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 Орх., МІНХЕН 16.00 Орх., сол., 18.20 Сучасна камер. музика, РАДІО ПАРІ 18.30, 19.00 Театр Улиці: „Маратон" драма Рівоара, 20.00 Дута орх., 21.00 Концерт орх., респ. гвардії, РИМ 17.15 Концерт малого хору з акад. св. Сесилії, 21.00, 22.00 „Опунція" оп. Маріо Костя, СОФІЯ 17.30 Легка музика, 18.00 Популярні пісні, 18.30 Солісти, 19.00, 20.00, 21.00 „Травіята" оп. Верді, ШТУТГАРТ 20.15, 21.00, 22.00 „Гелендець-скиталець" оп. Вагнера.

Субота, 12. листопада 1938.

БЕРЛІН 15.30 Спільні марші, 16.00 Веселе пополудне, 18.00 Секстет, 19.00 Концерт мадярських військ. орхестр, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 18.30 Нар. пісні, БРЮСЕЛЯ ФЛ. 21.00 22.00 „Катерина Велика" оп. Веньяна, БУДАПЕШТ 12.05 Циг. музика, 18.00 Нар. пісні у супр. орх., 19.10 Словацький і український комунікат, 22.40 Оп. орх., ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.12 Популярна музика, 18.00 Вок. авдиція, 19.00 Ґріґові твори, 19.44 Актуалії, 20.10 21.00 22.00 „Зачарований замок" оп. Міллекера, 22.45 23.00 „Вдова мадяри" розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Музика: орх., сол., форт., 18.40 Мадярські нар. пісні й танки, 20.10 21.00 „Шампан" оп. Лінкеса, ЛЯҐТІ 18.11 Релігійні пісні, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 18.30 Пісні, 19.11 „Боб і Бобета" розр. програма, 20.00 Концерт легкої музики, 21.12 „Пісні без слів" Мендельзона, форт., 21.30 22.00 23.00 „Море ет віта" орат. Гуноди, РИМ 21.00 „Жінка за 10 долярів" комедія Росія, 22.00 Віол., СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.30 Спів, 20.00 Скрипка, 21.45 Легка й танк. музика.

Неділя, 13. листопада 1938.

БЕРЛІН 11.15 Орх. концерт, 18.00 Військова орх., 19.20 Розр. мельодії, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 22.00 23.10 24.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.40 Симфонія ч. 2 д-дур Брамса, 14.30 15.00 Оп. мельодії, 15.10 Концерт ч. 3 д-моль Рахманінова, 16.00 Орх., гітара, форт., 18.30 Спів, 20.40, 21.00 „Ля фінта джардініера" оп. Моцерта, 22.30 Смичк. квартет ес-дур Шуберта, КЕЛЬН 20.10 21.00 „Дюбарі" оп. Міллекера, ЛЯЙПЦІҐ 17.00 18.00 Концерт (у програмі „Мазепа" Ліста), ЛЮН 21.30, 22.00 23.00 „Антар" оп. Рімського-Корсакова, МІЛЯНО 17.00 18.00 Симф. концерт, 21.00 Комедія, 22.10 Пісеньки та ритми, 23.15 Танк. музика, МІНХЕН 20.15 21.00 22.00 „Еро" оп. Готовапа, РАДІО ПАРІ 19.05 Вок. дуети, 18.20 Сольо на гармонії, 18.30 Пісні, 19.15 Театр Улиці: „Ле діяльот де морт" драма Деніса, 21.00 Монольоги, 21.30 22.00 23.00 Комунікат, опісля Симф. концерт, РИМ 17.00 18.00 20.20 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 20.55 21.00 Оперткові мельодії.

Радіокутик.

РЕВНИЙ ПАТРІОТ

Голова міста Ню Йорк мав недавно не буденний клопіт. Він мусів розвязати оригінальну проблему, яку викликав народний гимн Сполучених Держав Америки, що його надають на закінчення щоденної радієвої авдиції. Одна з громадянок Ню Йорку написала до місцевої радіовисильні листа кажучи, що її чоловік щоденно жадає від неї, щоб вона вставала з ліжка та ставала навпоір для вислухання гимну „Під зоряним прапором". Ця дама вважає ці вимоги свого чоловіка за надто прикрі та тяжкі, тому питала в радіовисильні, чи патріотка конче мусить так поводитись. Збентежений директор радіостанції представив цю справу голові міста. Одначе бурмістр відповів, що не зміг знайти щодо цієї справи відповідних приписів та постанов. В цій справі він звернувся до військових чинників, маринарки та інших організацій, щоб вона висказали свою опінію, але й вони не могли в цій справі нічого конкретного сказати. Тому він висказав тільки своє особисте вражіння та переконання, де він вважає, що не може бути мови про примус та обовязок покидати ліжка та ставати навпоір. Коли одначе гимн виконується у прияві кількох осіб, тоді пожаданим було б вислухати його навстоячки.

ПРАВДИВА ПРИГОДА НА ОСТРОВАХ ФІДЖІ.

З початком серпня ц. р. мандрувала група співробітників радія, з приймачем типу призначеного для збірного слухання, від села до мало населеної околиці островів Фіджі. Цілих 6 годин перебивалися співробітники радія, з навантаженими кіньми та місцевими носіями, по болотистих стежках до найближчого села, віддаленого на 10 англійських миль, від непередньої осади. Ледве вінсталювано в тому селі приймальну апаратуру, коли зібралася ціла громада дітей по виході зі школи зі села, звідки ранком вийшли радієві люди. Діти були такі захоплені концертом з попереднього вечора, що перебігли за 3 години 10 миль фатальної дороги, щоб ще раз почути „говорячу скриньку", яка говорила їх власною мовою, співала такі гарні пісеньки та грала. Ранком другого дня діти зігнули в надбережній імлі, щоб встигнути ще на час до школи.

БІРЖА

Львів, 10. листопада 1938

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90.27—89.8. Доляри америк. 5.31.00—5.28.5. Доляри канад. 5.26.50—5.24.00. Фльорени гол. 290.14—288.40. Франки фр. 14.21—14.13 Франки шв. 121.15—120.35. Фунти анг. 25.43—25.27. Гульдени данц. 100.25—99.75. Корони чеськ. 10.75-10.40 Корони дун. 113.50—112.65 Корони норв. 127.73—126.55 Корони шв. 131.4—131.05. Ліри італ. 19.20—18.60 Марки фінлян. 11.23—11.07 Марки нім. срібні 92.00—89.00. Тель Авів 25.20—24.50

Папери.

1 і пів проц. внут. 67.20—65.50 3 інв. 4 ем. 82.75 серія ненот. 2 ем. 84.88. серія 94.5, 5. конвер 63.25. 4 прем. дол. 43.00 1 консолід. 68.25—68.00

Акції.

Банк Польський 125.50 Цукор 36.00 Вугіль 35.00—34.75, Ліліпоп 88.75—88.7 Островець 63.50, Стараховичі 43.75.
Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 10. листопада 1938
1 кг. масла десер. альок. без оп. 3.25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3.30 зол.
молоко 18—19 сот.
копа яєць 1.55 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця сильна.

Подяка.

Д-рові Гіляритові Лукіяновичеві щиро дякую за вдячно переведену ресекцію зубного кореня.

М-р Ніна Бажалук.

Оповістка.

Голова Батьківського Кружка при купецькій Гімназії вул. Куркова 14 у Львові п. Іван Філис, вул. Вроновська 5 І просить цією дорогою українські Вп. Добродійки і Добродіїв на два роки за постійну опіку, шкільні оплати і оплати бурси за одного дуже бідного і здібного учня II. кл. куп. гімн.; ближчі інформації усні або письмовні у вище названого. 2-3

Замість вінця на домовину бл. п. Теклі з Турнинів Пацик зложили п. Миколя і Степан Турнин 15 зол. на Рідну Школу.

Жертви зложені в Адміністрації: **для найбідніших** зол. 16.00 Уряд Парохіяльний, Камінка Струм., **на памятник ген. Тарнавського:** збірка в Торуця зол. 1; **на відбудову хлопячої школи ім. Шевченка:** Д-р Чубатий зол. 10, Ігор Мельник зол. 5.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.